YARIM AY

Sayı 83

15 Kuruş

15 Temmuz 1938

◆YARIM AY◆

15 Günde Bir Çıkar Edebî - ilmî - ictimaî Mecmuadır.

İdare Merkezi : İstanbul, Sirkeci Ebussuud Caddesi No. 1-3

RESİMLİ AY MATBAASI T. L. ŞİRKETİ.

Abonman Şartı : Türkiye için { 6 Aylığı : 175 Kr. / 12 „ 350 Kr. Ecnebî için {Yıllığı 1 İngiliz Lirası

Telefon : **23607** *Telgraf adresi :* **Resimliay** *Posta Kutusu :* **629**

Rica : 1) İdare işlerine ait muhaberelerin; Resimli Ay Matbaası T. L. Şirketi İdare Müdürlüğü

Yazı „ „ „ : „ „ „ Yazı „

Bilmece „ „ „ : „ „ „ Bilmece Memurluğu

adreslerine yazılması.

2) Bilmece zarflarına 6 kuruşluk pul yapıştırmağa lüzum yoktur; bunların zarflarını açık gönderiniz, o zaman yalnız 1 kuruşla gelir.

Hafiflik - Rahatlık

J. Roussel Korselerinde (Gaine), sizi incitebilecek ne balina ne de hiçbir tazyik yoktur. Bu korseler, vücudunuzu sıkmaksızın tenasübünüzü inceltir ve göğsünüzü kuvvetlendirir.

Fiyatı : 25 liradan itibaren.

J. Roussel
Paris

İSTANBUL, Beyoğlu
Tünel meydanı 12 No. lu
Mağazamızı ziyaret ediniz veya
20 No. lu tarifemizi isteyiniz.
Fiyatlarımızda büyük tenzilât.

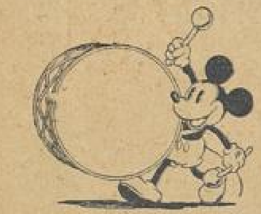

Öğretmenler İçin

DERS NOTLARI

ve

Talebeyi Görme Araştırma

DEFTERİ

30 - 40 - 50 - 60 - 70 - 80

Talebelik

Olarak, yeni ders taksimatına ve müfredat programlarına uygun olarak tertip edilmiştir.
Resimli Ay Matbaasından arayınız!..

ÇOCUK

Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından neşrolunur en mükemmel ve en faydalı çocuk mecmuasıdır. Yavrunuza behemhal alınız!

RESİMLİ AY

Haziran 1938 - Sayı 28

En çok okunanan ve sevilen yazıcılarımızın : Birçok MAKALE - HİKÂYE - RÖPORTAJ - TERCÜMELERİ ve ROMANLARI ile BOL RESİMLİ olarak çıkmıştır.

—Mutlaka Alıp Okuyunuz!—

Temmuz 1938 — Sayı 29 büyük bir itina ile hazırlanmaktadır.

"Resimli Ay„ Türkiyenin En Olgun Aylık Mecmuasıdır.

Halka, sıhhati ile alâkadar o masın öğütleyen, hastalıklara karşı alınacak ilk tedbirleri öğreten (Lokman Hekim) adlı güzel bir aylık mecmua neşreden :

Dahilîve Mutehassısı

Dr. Hafız Cemal

LOKMAN HEKİM

Pazardan başka günlerde öğleden sonra saat (2½ tan 6 ya) kadar İstanbulda Divanyolunda 104) numaralı hususî kabinesinde hastalarını kabul eder. Salı, cumartesi günleri sabah saat (9½ - 12)ye kadar hakikî fıkaraya bakar. Kışlık Telefon : 21044 Muayenehane ve ev telefonu 22398.

Okuyucularımıza sayın doktoru ve değerli mecmuasını tavsiye ederiz.

ANA

AYLIK AYLE MECMUASI

Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından çıkarılan bu dergide, her aileyi pek yakından ilgı.. ndiren konular üzerine, en kuvetli kalemler tarafından yazılmış mekaleler, hikâyeler, elişleri ve moda örnekleri vardır.

Altıncı sayısı çıkmıştır; Yedinci sayı 15 Temmuz 1938 de çıkacaktır. Şimdiden kitapçı ve gazetecinize sipariş ediniz!

DİKİŞ MAKİNASI

BİSİKLET

GRAMOFON

VE BİLUMUM MAKİNA ALETLERİNİZİ YALINIZ

ZYGOMALA MAKİNA YAĞI İLE YAĞLAYINIZ

ASMA ALTI, VOLTO HAN N: 9 TEL. 22878 ISTANBUL

BÜYÜK ESERİ YARATAN

İstanbul 6 (A.A) — Reisicumhur Atatürk Hataydan aldıkları tazim ve teşekkür telgraflarına aşağıdaki cevabı vermişlerdir:

« ***Sizin için artan saadat ve refah dilerim.*** »

K. ATATÜRK

MİLLETE CEVAP

İstanbul 6 (A.A.) — Reisicumhur Atatürk, yurdun her tarafından gelen ve vatandaşların sevinç ve heyecanını bildiren telgraflara aşağıdaki cevabın Anadolu Ajansı vasıtasile iblâğını emir buyurmuşlardır:

« ***Hatay milli meselemizin dostça tedbirlerle müsbet neticeye ulaştırılmasından duyulan sevinç yerindedir.*** »

K. ATATÜRK

Hatay İstiklâl Marşı

Davran, özgür Türk, davran; inançla ileri bak..
Güvenç: yüreğimizdir, aydın yollarına ak!..
Kararmadı anlımız, güneş doğdu doğalı;
Yendik korkunç ölümü; her Türk, hayata bağlı.

Bir Türkte ulusu gör, bu ulusda okanı;
Biziz yası arıtan; biz, zindanın yıkanı.
Davran, yürü, yolların: yenilikle iyilik;
Türkün göğsünde büyük insanlıkla yiğitlik.

İnanarak, severek, çalışarak yaşarız,
Ölçülü bir akışla en yalçını aşarız.
Ulaştırır sesimiz duygumuzu her ele;
Aldanır, bizi her kim benzetirse bir sele.

Setlerini dağıtan coşkun engindir Hatay,
Göklerinde kararmaz adımı söyliyen ay.
Bayrağımız şafaktan, nabzımız onda atan,
Hepsi yurdun, sevgilin, kardeşin, anan, atan.

TEVFİK TANYOLAÇ

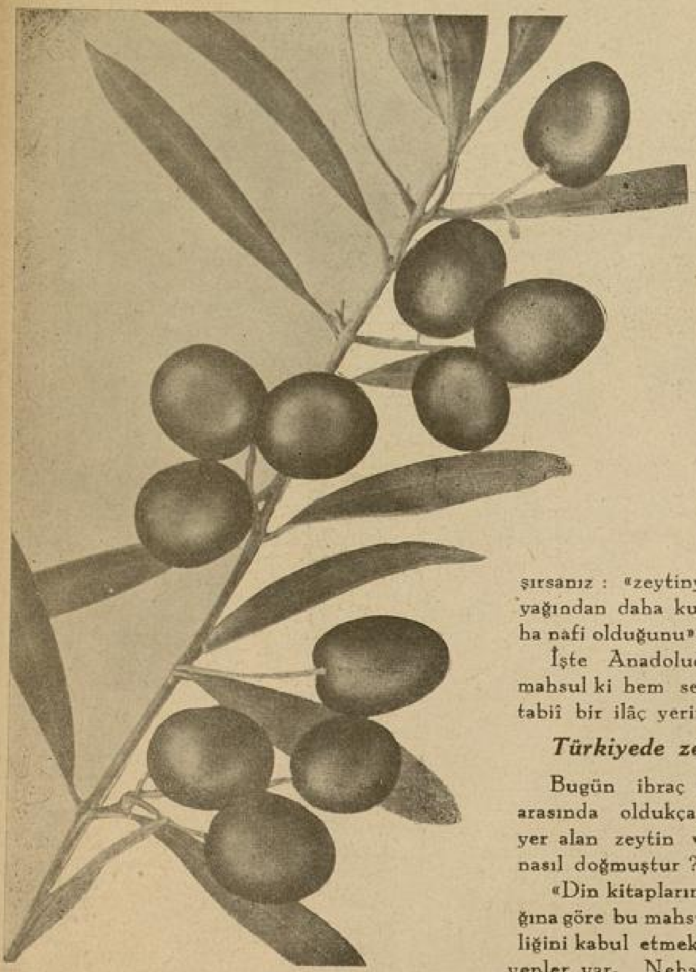

EN BÜYÜK MİLLÎ SERVETLERİMİZDEN :

ZEYTİN

Egeli genç kıza güzellik veren, İzmirin şen çocuğunu gürbüz yetiştiren odur:

Vazan : HULUSİ GÜNAY

Anadoluda büyük bir servet yatıyor. Bu servet toprağın altında değil, üstündedir. Egeli genç kız, onun yağını, şerbet içer gibi içtiği için güzeldir. İzmir Hinterlândının çocukları bol asit aldıkları için bastalıksız ve gürbüzdürler.

Ratıp yerlerde yaşayan insanlara dikkat ediniz; benizlerinde olsa olsa zavallı bir penbelik görülebilir. Fakat o penbeliğin altında sarıya yakın tunuk bir renk gizlidir. Ve en mütehammil vücutların bile, yüzde mühim bir nisbetinde, romatizma arazı vardır.

Ege mıntıkası da Türkiyenin münbat kısımlarını teşkil ettiği için ratıptır. Lâkin rutubetin buralarda yaşayanlara tesiri, pek ehemmiyetsiz rakamın üstüne çıkamıyor. Acaba niçin ?.

Çünkü Egenin şen ve sıhhatlı çocuğu «zeytinyağı» içiyor!

Kötü suları içenlerde taş, kum hastalıkları ve bunlardan mütevellit böbrek rahatsızlıkları belirir. Doktorlara sorunuz; size, zeytinyağı bol almanızı tavsiye ederler.

Kış sabahlarında içimizde balıkyağı içenlerimiz çoktur. Doktorunuza danışırsanız : «zeytinyağının balıkyağından daha kullanışlı ve daha nafi olduğunu» söyliyecektir.

İşte Anadoluda yatan bir mahsul ki hem servet, hem de tabiî bir ilâç yerini tutuyor!.

Türkiyede zeytincilik :

Bugün ihraç maddelerimiz arasında oldukça mühim bir yer alan zeytin ve zeytinyağı nasıl doğmuştur ?

«Din kitaplarından anlaşıldığına göre bu mahsulün çok eskiliğini kabul etmek gerektir» diyenler var. Nebatat kitapları da, bu hususta daha esaslı bir kaydı ihtiva etmemekle beraber, zeytin ağacının eskiliğinde ittifak etmişlerdir. Şu halde, zeytin çok eski bir mahsuldür. Ve bazı kayıtlara göre Anadoluda, Anadolunun «Aydın» dağlarıyle «Muğla» dan Akdenize doğru iniş aşağı uzanan sırtlarda doğduğu anlaşılmaktadır.

Bu vaziyete göre Türkiyenin en ileri zeytinci bir memleket olması lâzım geleceğini düşünürüz. Acaba öyle mi?

İki yıl önceki yıllık yağ istihsalâtımız 18 milyon kiloyu ihtiva ediyordu. İstatistiklerden anlaşıldığına göre bu rakam zaman zaman değişmiş, 6-33 milyon arasında dalgalanmıştır. 33 milyon: muazzam bir rakamın huzurunda bulunduğumuza şuphe yoktur. Ancak bu sayı, hem müstesna yıllarda elde edilir, hem de İspanya ve İtalya gibi memleketlere nisbetle çok küçük kalır.

Osmanlı imparatorluğu, her şeyi olduğu gibi, bunu da ihmal ettiğindendir ki, istihsal rakamlarımız diğer zeytinci memleketlerin gerisinde kalmak felâketine uğramıştır.

Asit bakımından dünyanın en iyi zeytinyağını çıkaran Türkiye, son yıl-

Dağ eteklerinden ovaya doğru uzayıp gitmiş zeytin tarlası

lar içinde bir «zeytin davası» kabul etti. Memlekette yatan bu muazzam servet, istihsali kabil hale getirilmedikçe, bizdeki yağ rekoltesinin kabarmıyacağı anlaşıldığı için, Ziraat vekâleti üç mıntıkada «zeytin istasyonu» ve birkaç yerde de «zeytincilik kursları» açtı. İstasyonlardan biri Muğlada, kurslardan biri de Aydındadır.

Muazzam servet :

Anadolunun içinde yatan büyük servetin mühim bir kısmı Aydın dağlarıyle Muğla vilâyetindedir. Aydın şehrinin yaslandığı bir silsile vardır ki 20 milyon zeytin ağacı bu silsileye, kadife giydirilmiş gibi koyu bir renk veriyor. Ben, bu yarı ehlî zeytin deryasını, İngiltereden memleketimize gelen incir eksperlerinden mürekkep bir ecnebi kafilesile bu dağlarda yaptığım seyahatte gözlerimle gördüm. Muğla vilâyetinin Akdenize bakan sırtlarında ise, değil böyle yirmi milyon, hatta yüz

Aşağıya doğru sarkan bu zeytin dalının güzelliğine bakın!...

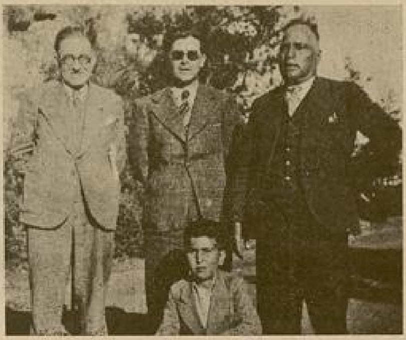

Zeytin mıntıkasındaki geziden bir hatıra
(ortada yazıcımız)

yirmi milyon ehli ve vahşi ağaç bulunmaktadır.

Ziraat vekilinin zeytin mıntıkalarında ve bu meyanda Muğlada açtığı istasyonun gayesi, şu noktalar üzerinde toplanıyor :

1 — Aşısız milyonlarca ağacı aşılatmak,

2 — Mevcut aşılıları, fakat ekserisi hüdayı nabit bir halde bulunan ağaçları, istifadeye salih vaziyete getirmek,

3 — Zeytinciliği diğer ihraç maddelerimiz gibi teknikleştirerek organize etmek.

Muğladaki zeytin istasyonunun çalıştığı sahada yaptığım tetkiklerden anladım ki alınacak netice memleket ekonomisine büyük bir faide verecek mahiyette olacaktır. Bilhassa pek değerli idare amirlerimizden olan Muğla valisi bay Recai Güreli gibi, tuttuğu işte muvaffak olmuş enerjik bir İlbayın, vekâlete ait bulunan bu işle vilâyet işi kadar ciddiyetle alâkadar oluşu, neticenin suratle istihsalini temin edecek ciddiyettedir.

Türkiyemiz her sene, memleketin en ehemmiyetli ihraç maddelerinden sayılan «tütün» den ortalama hesapla 25-30 milyon lira alır. Bizde teknikleşmiş bir zeytincilik vücut bulduğu gün zeytin mahsulünün; beş on misli fazlasile, tütün ihraç gelirinin üstüne çıkacağını düşünelim. Derhal kabul ederiz ki memlekette büyük bir servet yatıyor. Ve bu muazzam servete Cumhuriyetin kuvvetli eli uzandığı için sevinç içindeyiz.

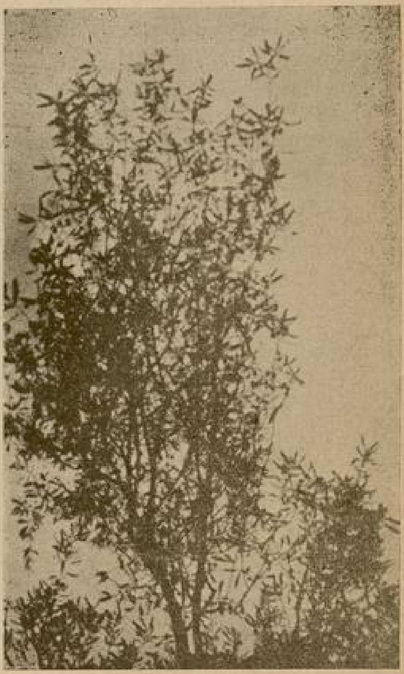

Zeytinlerimiz

Tarihî Dedikodular :

Osmanlı imparatorluğu devrinde spor

Abdurrahman Adil Eren

Kayı Türklerinde spor bir meslek halinde idi. Türlü türlü sporlar vardı. Meselâ «Solakî» ler vardı. Solakî bir nevi asker ocağı idi. Vazifesi muhabereyi temin etmekti. Telgrafın, telefonun, radyonun icat olunmadığı devirlerde sâiler "solakîler„ muhabere vasıtası idiler.

Avcı Sultan Mehmet zamanında padişah ile veziriazam arasında sıksık muhabereler vaki olurdu. Veziriazamın evrakını Edirnede av ile meşgul bulunan Avcı Sultan Mehmede solakîler ulaştırırlardı. Solakîler yaya giderlerdi. Ellerine kargılarını alırlar, kestirme yollardan dağ, taş demiyrek Edirneye on iki saatte varırlardı. Padişahın cevabını on iki saatte İstanbulda veziriazama yetiştirirlerdi. (1)

(1) Les Tours et les Forces - Bibliothèque Rose - Hachette & Cie 1884

Bolu sancağında Köroğlunun torunları güzel cirit oynarlardı. (Gerede) ciritçileri meşhurdu. Ciritçiler ata binerler, kargılarını alırlar, biribirini kovalarlardı. Geredede cirit oyunu İkinci Abdülhamit devrine kadar oynandı. Tabiî kazalar eksik değildi. Kaza oluyor diye kaza kaymakamı cirit oyununu yasak etti. (2)

Pehlivan yürekli ve pehlivan kalıplı olan Sultan Aziz spora pek meraklı idi. Hidiv İsmail paşanın hediyesi olan Sultaniye vapuruna biner, İzmit körfezine açılır, çıplak bahriye neferlerini dimdik bir vaziyette tavlambazdan denize attırırdı. Bir defasında iki bahriye neferi fena akıbete düçar oldu. Ondan sonra Sultan Aziz bu spordan vazgeçti. (3)

(2) 1906 da Bolu mutasarrıfı bulunan Hakkı paşa, bizzat Boluda nakletmiştir.

(3) Hantumanlı bahriye çarhçısı Kaymakam Salih bey Sultaniye de müstahdem idi. Vakayı Salih bey nakletmiştir. Hantuman Halep vilâyetinde bir mevkidir. Asıl ismi Ham Tuman olsa gerektir. Salih beyin evi Perapalasın arkasındaki Akarca caddesi üzerindedir.

Sultan Aziz Dolmabahçe sarayında camlı köşke çıkar, kucaklarında vinçster tüfeği bulunan süvarilerin müsabakalarını seyrederdi. Hattâ bu yarışların birinde, birinci gelen Şeyh Şamilin evlâdından Osman beyi sarayına aldı. Terfi ve taltif ettirdi. Bu Osman bey Tavşantaşında Mithat paşa konağında geçen "Çerkes Hasan„ vakasına gizlice iştirak etmiş ve Çerkes Hasanı teslih etmiştir.

Vükelâyı öldürmek için Çerkes Hasanın çizmesine yerleştirdiği iki tabanca, Osman beyin iare ettiği tabancalardı. Çerkes Hasan,cinayetini tasmim ettikten sonra, Tophanede Ekmekçibaşı mahallesinde Güğümcü sokağının köşesinde bulunan Osman beyin konağına geldi. Osman beyle beraber selâmlık odasına kapandılar. Osman beyin annesi anahtar deliğinden muhavereyi, silâhlanmağı seyretti; ve sonra da evlât ve ahfadına nakleyledi. Ben de bu vaka ve hadiseyi onun evlât ve ahfadından dinledim.

SAÇMA

●

"Yaşımda kızınız var; belki babam olabilirdiniz ve ben sizi seviyorum. Artık aramızda her şeyin yıkılıp bittiği şu dakikada hislerimi bütün çıplaklığı ile önünüze serebilirim. Bunları okuduğunuz zaman ne düşüneceksiniz? Beni pek mi çılgın bulacaksınız? Bakışlarınızda okuduğum beğeniş, değişen renginizde ruhuma sinen sevginiz bir anda yok mu olacak? Bunları tahlil etmek istemiyorum. Sizi deli gibi seviyorum ve yıldızlara, aya, geceye, kuytu köşelere duyurulan bu sevgiyi, size de duyurmak, üstündeki sır örtüsünü çekip kaldırmak istiyorum.

Hislerimi hiçbir zaman anlamamış olmanız şüphesiz ki daha doğru idi. Madam ki bu aşk muhaldir, kalblerimiz birbirine ulaşmaktan, ellerimiz birbirine dolanmaktan mennedilmişlerdir. Şu halde gizli tutulmağa mahkûm olan bu hissi gömmeli, kalbin çapraşık yollarından dışa saldırış etmesine imkân vermemeli idi.

Varlığımın karşısında sendelediniz, düşmeniz elimde idi. Razı olamazdım...

Bu hissin gözlerde yarattığı alevi gözkapakları, ağıza dökülen heyecanını dudaklar, çırpınan elleri herhangi bir iş, dövünen yüreği, düşünen bir başın dizgini örtmeli, açığa vurmamalı idi. Olmadı...

Çok hissediyorum ki beni lüzumundan fazla beğeniyorsunuz. Gençliğim, güzelliğim, neş'em, sesim, sizi müthiş bir şekilde sarstı. Varlığımın karşısında sendelediniz, düşmeniz elimde idi. Razı olamazdım.

⁂

Mümkün müdür ki, o ilâhî balo gecesini unutmuş olasınız. O gece karınız ve kızınızla oturduğunuz masada ruhunuz hiçbir zaman bir başkasına yaramıyacak şekilde benimdi. Bana bakarken eridiğinizi, benimle konuşurken titrediğinizi ve dansederken her şeyi unutacak kadar genç günlerinize döndüğünüzü farkediyordum.

Başı göğsünüze değen, elleri serin ellerinizin içinde kaybolan, kalbi benliklerin üstünde dövünen küçük kızla dönerken, belki ömrünüzde hiçbir zaman düşünmediğiniz, duymadığınız bir şekilde aşıktınız.

Sevginizi ölçmek, bu sevginin derinliğini anlamak.. ve bu sevgi yolunda neleri gözden çıkarabileceğinizi öğrenmek, benim için o gece bir ülkü oldu. Dudaklarınız birşey söylemiyordu. Korkmakta haklı idiniz. Çocuğunuz yerinde olan bir genç kıza hislerinizden küçük bir kıvılcım sıçrasa, mevkiiniz fena halde tehlikeye düşebilirdi. Mağrur bir erkek için gülünç olmaktan daha feci şey var mıdır?

Zaman zaman gözlerimi bakışlarınıza kaldırıyordum. O zaman korkunç bir başdönmesi bütün varlığımı bürüyor, adımlarım adımlarınızla beraber dolaşıp şaşıracak diye gözkapaklarımı yardıma çağırıyordum. Ve bunu yaparken yine sizi yere vurmak, büsbütün çileden çıkarmak istiyordum. Biliyordum ki, gözkapaklarım kırem bir gül yaprağı gibi taze.. ve kirpiklerim gönül yolunu girift bir hale sokacak kadar manalıdır. Bakışlarımın alevine, bu siyah saçaklı gül yaprağından örtü çekilince, belimi saran kolunuz çenberini daraltıyor; elim avuçlarınızın içinde biraz daha eriyordu.

Ve büfede, bakışlarımın büyüsü ile sizi büsbütün eritmek için, gözlerinize baka baka içiyordum

Ablam baloda olsaydı bu kadar çılgınlık yapamazdım muhakkak. Fakat karınızla uzun konuşmalara dalan annemle babam, hiçbir şeyin farkında değillerdi. Çünkü nihayet ben hepsinin gözünde henüz çocuk sayılırıdım. Benden kimseye fenalık gelemezdi. Halbuki

●

Yazan: MÜKERREM K. SU

●

ben bir yılan gibi yakınlarımın hayatına süzülüyor, onların mukaddes duygularına kıyıyor, hıyanet ediyordum.

Kollarınızdan sıyrıldıktan sonra, masamızın etrafında biriken gençler, babamdan dans müsaadesi almağa koşuyorlardı. Ve ben onlardan biri ile giderken, sanki ellerimi göğsünüzün içine daldırarak sivri tırnaklarımla kalbinizi söküp alıyor, beraberimde götürüyordum. Bakışlarınız o kadar kararıyor, renginiz öyle değişiyordu ki, bu kıskançlığı yaratan ve aşkınızı açığa vurduran gencin boynuna sarılmak, saadetimi herkese haykırmak istiyordum.

Saadet, saadet mi ?

Kanunun çözülmez düğümü ile bir başkasına bağlı, yirmi yıllık evlilik tarihinin vazifesini hayatında taşıyan bir erkeğe gönül vermek yetişmiyormuş gibi, bir de onunla mesut olmağı sayıklamak... bu ne gülünç, bu ne feci şey değil mi ?

Beni, herşeyi ayak altına alabilecek bir şekilde, sevdiğinize inandıktan sonra; günlerce saadete erdiğimi sayıklıyarak yaşadım. Hayat, önümde ucu bucağı bulunmaz bir uçurum gibi değil; kıyıları çiçekler, gökleri ışıklarla dolu bir yol gibi uzandı. İstesem bu yolda sizinle beraber yürür, mesut olurdum. Amma bu saadeti hazırlayan felâketlerin sesi, onu içime sindirebilir miydi ? İşte başı boş bir rüzgâr gibi alabildiğine ilerleyen bu hissin etrafında düşünce ağı örülmeğe başlayınca işin rengi değişti.

Gençliğini sizin yolunuzda harcıyan karınıza, geleceğini varlığınıza bağlıyan kızınıza acımaktan kendimi alamadım. Hem sevgimiz karşılıklı bir anlaşma ile açığa vurulunca, şüphesiz ki bütün güzelliğini, şiirini, orijinalitesini.. kısaca manasını kaybedecekti. Bu büyük sevgiyi gündelik bir vaka halinden kurtarmak elimizden gelmiyecekti.

Beni, mesut bir yuvayı yıkacak kadar kalbsiz olduğum için, tel'in edeceklerdi. Siz, çılgın kıza kapılıp herşeyi feda ettiniz diye en kötü sıfatlarla ittiham edilecektiniz. Birgün size de hıyanet etmem ihtimalinden bahsederek saadetinize gölge düşürecekler, hislerimi lekeliyeceklerdi. Ve ilerde sizi de aldatabileceğimi o kadar kuvvetli delillerle ileri süreceklerdi ki, yüreğinize dolacak şüphe ateşi, belki beraberinizde beni de yakacaktı. Muhakkak ki yakınlarımızın ve belki de herkesin gözünden düşecek, muhitimizde bir haylı düşman toplıyacaktık. Fakat sanmayınız ki ben, bunlardan korktuğum için sizden kaçtım. Hayır ben küçük bir kızım amma, hislerime güvenecek, bağlandığım işin değerini ölçecek ve verdiğim kararın ucunda ölüm olsa dönmiyecek şekilde hayata hazırlanmış bulunuyorum. Karşılıklı ve temiz bir sevginin ne olursa olsun insanı bir gün saadete ulaştıracağına inanıyorum. Sizi bugünkü gibi sevdikten ve hissettiridiğiniz şekilde sevildikten sonra benim için korkacak birşey olamazdı.

Fakat dediğim gibi ben, bu büyük hissi bayağılaştırmak ve yakınlarınıza felâket getirmekten korktuğum için saadetimden vazgeçiyorum.

Yakınımda dolaşanlardan, annemle babamın da ısrarla teklif ettikleri, bir gence evet dedim. Bu evet, gizli aşkımızın imzası yerine geçti. Artık her şeye veda! ne plâjda dalgaların dizine başımı koyarak.. ne kumsalda sırtımı güneşe vererek.. ne ayı, yıldızı sönen gecelerde pencere pervazlarına dayanarak.. ne de nefti gölegelerde çam iğnelerinin üstüne uzanarak sizi düşüneceğim.

Artık herşey, hepsi bitti.

Önce bu saadetin engeli yalnız sizden geliyordu. Şimdi kat'î bir şekilde benden de gelecek.

Sizin, karınıza, uzun yılları beraber yaşamaktan gelen bir alışkanlığınız var. Bırakmak günah ve bıraksanız da zaten bundan sonraki yaşayışınızda o beraberliğin tortusunu taşımamak elinizden gelemez.

Benimse, saadeti aykırı yollarda arayan deli gönlüme takdir ettiğim bir ceza var : Bir avuç tül, birkaç tutam tel ve bir kucak çiçek, bir de beyaz elbise... ölüleri de beyaz renkle kefenlerler değil mi ?

Siz olmıyacak olduktan sonra kim gelirse gelsin, kim olursa olsun kalbimde açılan boşluğu dolduramıyacaktı. Şu halde hepsi bir...„

* * *

Vakit gece yarısı...

Radyo ve otomobil glaksonlarının sesleri ile, tramvayların gıcırtıları kesilmiştir. Perihan bir kere okumak lüzumunu hissetmeden mektubunu zarfladı. Üstünde bej rengi ipek üstüne serpilmiş kızıl çiçekli bir kimono vardı. Uzun siyah saçlarının başını bir taç gibi saran kalın örgüsü hâlâ çözülmemiştir. Ayaklarının ucuna basarak odasından çıktı. Ablası Antalyadan düğün için gelmişti. Geç vakitlere kadar arkadaşları ile uğraştığı için henüz uyumamış olmalı idi. Perihan kapıyı yavaşça vurdu.

Genç kadın aynanın önünde saçlarını tarıyordu. Üstünde filizi renkli uzun bir gecelik vardı. Başı ağrıdığı için akşam yemeğine inmeyen kardeşini yaşlı gözlerle karşısında bulunca pek, pek şaşırdı. Genç kız birşey söylemeden ablasının kollarına atıldı. İnce vücudü bir yaprak gibi titriyor, kış rüzgârlarına tutulmuş bir dal gibi savruluyordu.

— Ne oluyorsun Perihan, nen var yavrum ?

— Çok, pek çok ıstırap çekiyorum abla... bana birşey sorma... belki taşar dökülürüm. İşittiklerinle yanar ve bana kızarsın... Bu zarfı al, sakla... kendimi büyük bir denemeye tabi tutacağım. Üç yıl dişimi sıkacağım. Bana öyle geliyor ki, en büyük hislerin bile bir gün değişip eskimemesine imkân yok. Hâdiseler, seyahatler, yeni yaşama şekilleri, yuva mesuliyeti, bir gün kalbimizin en temiz duyguları üzerinde bile tesirler yapıyor. Yıllar geçtikçe kalbi dolduran hislerin yerini sağlam düşünceler kaplıyor. Bugün çok hisli, içli, yaralı bir kızım. Yarın belki ağırbaşlı, iyi düşünen bir kadın olabilirim. Buna çalışıyorum ve çalışacağım da abla. İlerde bu yazdıklarıma pişman olmazsam sana bildiririm. O zaman bu mektubu ona verirsen.. bana fazla birşey sorma. Çılgın gibiyim. Onu çok seviyorum ve bu hissime rağmen bir başkası ile evleniyorum.

Genç kadın, korku ile kardeşine ve onun parmaklarının ucunu yakan mektubuna baktı. Birşey söylemedi. Zaten o en ağır bir hükmü yiyen suçlular gibi titreyip ağlamıyor mıydı ? Ona daha ne söyliyebilir, nasıl bir öğüt verebilirdi?

* * *

Aradan iki yıl geçmişti. Perihan Erzuruma tayin edilen kocası ile beraber yola çıkmadan önce ablasına uğradı. Derli toplu bir ev kadını olmuştu. Hayatından memnun görünüyordu. Bir gece geç vakit abalsı ila yalnız kaldı. Ona bıraktığı zarfı aldıktan sonra, açmadan küçük şamdandaki mumu yakarak alevine tuttu.

Kâğıt kıvrılarak, bükülerek yanıyor, ince bir duman ve acı bir sis çıkarıyordu. Perihan garip bir gülümseme ile ablasına baktı :

— Birkere bile okumadan yakmama şaşarsın belki?.. dedi. Fakat tahmin edersin ki onun içinde bir avuç saçma saklı idi. Şu halde o manasız satırların, genç kızlık kâbusundan ve sayıklamalarından başka birşey olmıyan o mektubun bir alev ucunda kül olmasından daha tabiî birşey olamaz değil mi ?

Ablası, kardeşinin katıksız saadetine inanmaktan gelen bir sevinçle Perihanı kucakladı. Artık içindeki şüphe bulûtu dağılmış, geleceğin daha şen ve ümitli günleri gözlerinde canlanmıştı.

●

İzmir Fuarından bir görünüş

1938 İZMİR FUARI

Vazan : *Hâtice AYGÜN*

Fuarda, geçen senekinden çok daha ileri bir hazırlık hareketi görülüyor. Anlaşılıyor ki İzmirin Arsıulusal panayırı bu yıl şöhretini genişlstecektir.

İnsan, bu müthiş hazırlığı gördükçe "İzmir pavyonları„ nı hatırlıyor.

Geçen yıl fuardaki pavyonlardan İzmire ait olanlarını ziyaret etmek arzusu, diğer pavyonları görmek isteğinden çok daha kuvvetli idi. Göz kamaştırıcı bir inkişaf yolunda olan İzmirin içyüzünü hulâsatan okumak fırsatı, onun kendi pavyonlarını görmekten daha iyi nasıl ele geçebilir ?

Enternasyonal fuarı yaratan İzmir şehri, yıldan yıla artan başdöndürücü bir hareketin kaynağı olduğuna göre, bu hareketin sıklet merkezi muhakkak İzmir pavyonları olması icabeder.

Geçen yıl fuara gelen herkesin ilk tahmini bu idi.

Tahminler değişmedi. Yine böyle düşünülmektedir. Bu sene İzmir pavyonlarının çok parlak ve zengin gösterileri ihtiva edeceğini söyliyorlar. Filhakika, yapılan hazırlıklara bakılırsa İzmir Ticaret odası ve İzmir vilâyet pavyonları, gözler önüne zengin manzaralar serecektlerdir.

Üçte bir Anadolunun ihraç merkezi olan güzel İzmirin, iktisadî sahadaki bütünlüğünü,bütün vuzuhuyle ve sevinçle seyretmek zevkini bu pavyonlardan bekliyebileceğiz. İncir, üzüm, tütün, pamuk, bakliyat, hububat, palamut, nebatî mevat ve meyve gibi en kıymetli ihraç maddelerine malik bulunan bir hinterlândın, paha biçilmez kıymeti bu pavyonlarda tamamen tebarüz edecektir.

İzmirin olgun hüviyetine, muasır ticaret usulünün en mütekâmil şekli karışmıştır; Ticaret odası pavyonunde göreceğimiz büyük rakamlar, şüphe yok ki, bunu te'yit eyliyecektir. Kooperatifçilik, bankacılık, ortaklık ve standardizasyon işleri, toprak ürünlerine ait stokların millî ve şuurlu ellerde idaresi; ithalât ve ihracatçılık gibi mevzular üzerinde en son inkişafı elde edebilen bir muhitin, yarına nasıl hazırlandığını da ayrıca anlamış olacağımızdan başka; kısa mukayeseli grafiklerle de İzmiri küçük endüstri üzerinde çok değişmiş bulacağız.

İzmirin "Vilâyet pavyonu„ nasıl olacaktır ?

Geçen sene onu: "İzmir„ in taşıdığı şöhret ve mühabbete sembol olacak vaziyette görmüştük. Değerli vali Fazlı Gülecin titiz itinası ile bu yıl için daha olgun bir pavyon hazırlanıyor. Gizli elektrik ziyasına elverişli olması için salon biraz loş yapılmıştır. Buranın bir kısmında, küçük Asyada ayakta kalmış olan tarihî eserlerin resimleri ışıkla gösterilecek.

Bergama, Sart ve Efes medeniyetlerinin dipdiri duran asarı ile Tire, Ödemiş ve Birgi'deki antikiteleri ihtiva eyliyeceğine şüphe etmediğimiz bu resimler, memlekete turist çekmek bakımından başlı başına bir maksada dayandığı için, hakikaten bir kıymettir. Ayrıca "Bergama„ daki yeni hafriyatın neticelerini anlatan izahatle, yeniden temin edilen resimler; milâttan on asır evvel yaşıyan bir medeniyet hakkındaki bilgileremizi biraz daha aydınlatacaktır. Aynı pavyonda İzmirin plâjlariyle şehrin lâtif grubunu da, yeniden tesbit edilmiş gayet net resimlerle teşhir mevkiinde göreceğiz. Bunların biraz ötesinde; İzmir hinterlândının iklimini anlatan grafikler.. ve bu iklim içinde yaşıyan hayvanların cinslerini irae eden canlı ve eczalanmış tablôlar bulunacak. Ortada millî kıyafet sergisi yer alacak. Bu saydıklarımın bir kısmı geçen sene vardı. Fakat asıl gayeyi ihata edecek vaziyette değildi.

Söyleyen Kalbimdir: xx

YAZAN :

TEVFİK TANYOLAÇ

Güneş rolünü oynamış bir facia artisti gibi, perdenin arkasına çekildi. O, bu gün meslektaşları olan seyircileri, selâmlamıyacak kadar yorgun ve dalgındı. Alev saçaklı perde, renkli bir duman içinde savruluyor. Denizde, ağaçlarda, kiremitlerde, pencereler ve yerlerde kıvranan parçalarını, akşam; eğilmiş topluyor.

Kızıltoprak'ın havasında açan erguvanlar, esmer bir renk aldı. Koyda fısıldaşan dalgaların gözleri koyulaştı. Bunların kimi, düşünceli bir baştı; kiminin kirpiklerinde, yıldızlar, titreyen birer damla yaştı. Birçoklarının da sarıldığı yoldaşı sırrını vermeyen birer taştı.

Hava, esmer bir renk aldı. Seslerde derin ve mahrem bir ahenk kaldı. Çamlıca rüzgârının, bir nağmesini kaybetmeden, taşıdığı müziğini dinliyorum.

. . . .

Köşebaşından, varlığı zor anlaşılan bir gölge belirdi. Senden bir haber mi gelirdi ?!..

Yürüyen gölgenin başı ucunda, ışıltılı bir tuğ yükseliyor. Gölge, durup durup ilerliyor.

Geçtiği yollarda, demet demet ışık serpen.. ve baharın gizlendiği saçlarından bir çile ipek olduğunu söyleyen, bu tuğ, nedir?

Alaca karanlıkta, belki de yarı tok, sürünen bu gölge kimdir? Sahibinin yüzüne merak edip te bakan olur mu dersin?. Belki de, taşıdığı alev tuğun yanışına merak eden birkaç çocuk bulunur, değil mi?

Sevgili, Kızıltoprak'ın sokaklarında gezen ve şimdi, gölgesi bile görünmiyen bekçidir. Fenerler; birer birer uyanıyor. Hiç küçülmeyen meşaleye bak!.. Büyük işini tamamlamak için sokağın köşesini dolanıyor.

Bu bahtiyar adam, yolları karanlıktan kurtardığı, gözlere aydınlık doldurduğunu biliyor mu?.

Küçük bir düğmeye basan elektrikçi, haşarı voltların göz kamaştıran yelelerine sarılmadan, onlarla şehirlerin karanlığını bir anda fethettiğini hiç düşündü mü?.

Kafaları, vicdanları karanlıktan kurtaran büyük kalpli insanların, dudaklarındaki aydınlık tebessümü, hangi gece silebilir?

Güzel rüyam, söyle!. Minnettarlığımı göstermek için evinin önünde yanmak istiyorum. Kapının eşiğinde, ayakucunda, başucunda... Söyle, evin nerede?. Yerim nerede?.

Kıvılcımın son pırıltısına kadar yanmak istiyorum. Güneş, kıvılcıma; deniz, damlaya cevap vermiyor, niçin?. Güneş, kıvılcımını; deniz, damlasını görmüyor ve bilmiyor, niçin?. Güneşin ne olduğunu, neye doğduğunu, karanlıktan ürken ruh kadar duyan var mıdır?.

Denize hasreti, rürgârların önünde, çöllerde didiklenen bir damla su kadar yaşayan kimdir?.

Oh, neye cevap yok, neden cevap yok!. Ve her cevap öldüren bir sükûttur.

Bir damla suyun denizi, bir kıvılcımın güneşi kucaklamak istemesine, küstahlık diyenler, ne bir damladır, ne de bir kıvılcım. Söyle, güzel sevgili; evin nerede? Evin olan evimde yerim, nerede?.

Millî kıyafet sergisi çok orijinaldir; cebkenler, şalvarlar, poşu ve dolaklar, saldırma, çakmaklı tüfekler... Geçen sene, bunların tetkikinden duyduğu zevki anlatmağa çalışan bir ecnebî Bayan bana şöyle demişti:

— İşte, ben, memleketinize, sadece, bunları görmek hevesile gelmiştim. Fakat sergide değil, halkın üzerinde göreceğimi sanıyordum. Bunların tarihe karıştığını yeni öğreniyorum.

İzmir pavyonlarının yukarıda geçen hususî tarafları istisna edilmek suretile, fuarın heyeti umumîyesindeki hazırlık hareketinin, bu pavyonlardaki hazırlıklardan daha aşağı olmadığını kabul etmek icabeder. Belediye reisi doktor Behcet Üzün bu seneki çalışmalarından doğacak olan netice, muhakkak ki takdir ve hayranlık hisleri uyandıracaktır.

***

Fuar, bu sene Manisanın müstakil pavyonu gibi müstakil bir vilâyet pavyonu daha kazanıyor. Bu pavyon güzel Ege vilâyetlerimizden "Muğla„ ya ait olacaktır.

Madran dağlarından Akdeniz kıyılarına kadar uzanan güzel Muğlanın kıymet ve ehemmiyetini, fuarın bir köşesinden pek âlâ anlıyabileceğiz.

Muğlanın cidden kıymetli valisi Recai Gürelinin, bu işe harcanılmak üzere Ticaret odası kanalından on bin liralık bir tahsisat ayırdığını öğreniyoruz.

JOLİ FAM KREMİ

CİLDİNİZİ

BESLER VE TAZELEŞTİRİR

GÜZELLİĞİNİZİ

GENÇLİĞİNİZİ

EBEDİYEN MUHAFAZA EDER

MİDYAT : Genel görünüşü

Seyahat repotajları:

MİDYAT

Doğunun en büyük ve güzel kasabalarından birisi olan Midyat, ileride bir vilâyet merkezi olmağa namzettir. Yeni hükûmet binasının Midyatta inşası isteniliyor.

Yazan : Ali Enver Toksoy

MİDYAT Kaymakamı vazife başında

Midyat 2647 isi kadın ve 4783 ü erkek olmak üzere 9430 yerli ve 1200 de yabancı ki, cem'an (10630) nufuslu, geniş bir kaza merkezidir. Bu mikdarın 7097 si müslüman Türk, 3533 de Güldan, kadim Süryani, protestan ve katolik Süryani olmak üzere hıristiyan Türktür. Kazanın nufusu resmî kayıtlara nazaran elli bin raddesinde ise de, bir bukardar da mektum bulunduğuna muhakkak nazariyle bakılıyor. Nitekim, kütükte, meselâ otuz kişili görülen bir köye giderseniz, ayni köylü 50-60 kişi ile karşılaşırsınız. Şu halde Midyat, aşağı yukarı yüzbin nüfuslu bir kaza merkezidir.

Kasabada 1038 ev, 250 dükkân ve mağaza, müteaddit fırın, otel, garaj, kahve, lokanta, iki motörlü değirmen ve bir büyük un fabrikası vardır. Midyat, yalnız Mardinin değil, bütün bu havalinin en iyi, şirin ve büyük bir kasabasıdır. 1070 metre rakımında bir yaylânın tepesinde ve bir vadi kenarında kurulmuş olan kasaba: Mardin «Cezire» Irak umumî güzergâhı üzerinde ve birçok kaza merkezlerinin tam ortasındadır. Nufus ve mevkiine göre ileride bu kazalardan mürekkep olarak kurulabilecek yeni bir vilâyetin idarî merkezi olmağa lâyık bir durumdadır. Midyat, aynı zamanda petrol arama bölgesinin de merkezindedir ve kazalarla vilâyete, kendi köylerinden % 60 na otomobil yollarıyle bağlıdır.

ATATÜRK ANITI

Sathî mesahası 3450 kilometre murabbaıdır. Halkın başlıca meşguliyetini çiftçilik teşkil eder. Ziraat sahası 15280 hektardır. Ayrıca 24000 hektar bağ, 12,000 hektar incir ve bademlik mevcuttur. Kaza dahilinde her yıl vasati olarak 300 ton hububat, seksen bin kilo nuhut ve mercimek, sekiz ton pamuk, 18 ton pirinç, 15 ton pekmez, 90000 kilo kuru üzüm, yüz bin kilo yaş üzüm, elli bin kilo incir, kırk ton badem ve yüz ton muhtelif sebze ve meyva istihsal edilmektedir. Bu istihsalâtın bir kısmı ihraç edilir. Bilhassa üzümleri nefasetile meşhurdur. Diyarıbakır İnhisarlar fabrikası üzüm ihtiyacını Midyattan temin eder.

Midyatta davarcılık da çok müterakkidir. Kazada doksan bin kıl ve tiftik keçi, yirm beş bin koyun, 15,000 sığır, cem'an 130 bin kara sığır ve davar bulunduğu tesbit edilmiştir. 1937 yılı içinde muhtelif mahallere (15800) kilo yağ, 40,000 kilo yapağı, yüz ton tiftik, 12 ton nuhut, 12 ton mercimek, 35 ton badem, 10 ton pekmez, 50 ton kuru, 50,000 kilo yaş üzüm, 7 ton pamuk ve

külliyetli mikdarda canlı hayvan, ham deri, bağırsak ve av derileri ihraç edilmiştir.

Kazanın ithalâtı yetmiş, ihracatı ise 180 bin lira tutmaktadır. Yalnız kaza merkezinde 206 ticaret ve san'at erbabı mevcuttur.

Midyatta imar hareketleri de canlıdır. İki seneye yakın zamandanberi ilçebaylık ve belediye reisliği mevkilerinde bulunan Bay Âkif Rahmi Kocamanoğlu, her bakımdan ehemmiyeti aşikâr olan Midyatı imar için büyük bir samimiyet ve gayretle çalışmış; bu devamlı faaliyetten çok güzel neticeler alınmıştır. Kıymetli idareci ilk iş olarak kasaba dahilindeki mezarlıkları kaldırmış, müslüman ve hıristiyan Türkler için ayrı mezarlıklar tesis etmiş, asrî mezarlığın ortasına bir abide, Cumhuriyet meydanına Ulu Önderin büstlerini dikmiştir. Değil kaza merkezlerinde, birçok vilâyetlerde rastlanmıyacak mükemmeliyette bir belediye dairesi inşa, ederek en güzel şekilde tefriş eylemiştir. Kasaba dahilindeki ağılları tamamile kaldırmış; hoparlörle radyo neşriyatına devam edilmiş, bando teşekkül etmiş, Akın idmanyurdu tesis olunmuş, bekçi teşkilâtı şehir ve köylerde tanzim edilmiş; çarşaf, peçe ve kara don kaldırılmıştır. 1936 da 10 446 lira olan belediye bütçesi 22531 liraya yükselmiş, ayrıca varidat fazlası olarak on iki bin lira bankaya tevdi edilmiştir.

Kıymetli ilçebayın çalışmaları sırf kaza merkezine ve imar işlerine inhisar etmiş değildir. Bütün mülhakatta takdire şayan eserler vücuda getirmiş, köy kanununu yarıdan fazla köylerde tatbika muvaffak olmuş, köyleri on dört mıntakaya ayırarak buralara birer köy kâtibi göndermiş, bazılarında mektepler açılmış, yollar yapılmış ve binlerce mektum nufus yazılmıştır.

Midyat, maarif bakımından geri kalmış bir kaza merkezidir. On bir bin

MİDYAT İlçebayı ve Belediye reisi: Bay Akif Rahmi Kocamanoğlu

nufuslu kasabada iki ve 130 köyünden ancak üçünün ilk okulu vardır. Halbuki, bilhassa Midyatta kültür işlerine azamî ehemmiyet vermek lâzımdır. Her halde bu yıl üç beş okulun daha temelini atmağı şimdiden düşünmeli ve icaplarını hazırlamalıdır. Bütün Midyatlılar Maarif Vekâletinden yardım ve alâka bekliyor. Buraya gönderilecek öğretmenler gece mekteplerinde de vazife alırlarsa, bu suretle Midyatta kültür seri bir inkişafa mazhar olur.

Midyatın bugün için en mühim iki ihtiyacı: su ve hükûmet konağıdır. Belediye' 35 kilometro mesafedeki içme suyunun nakli için tetkikat yaptırmış ve bu suyun ancak 120 bin lira ile getirilebileceği anlaşılmıştır. Bunun 60 bin lirası belediyece temin olunacaktır. Mütebaki altmış bin lirası için umumi muvazeneden yardım istenilmiştir. Verildiği takdirde bu en şedit ihtiyaç da bertaraf edilmiş olaçaktır. Kasaba suya kavuştuktan sonra daha seri bir inkişafa mazhar olacağına şüphe yoktur.

İkinci mühim ihtiyaç: Hükûmet konağıdır. Resmî devairin barınmakta olduğu bina, harap bir evden ibarettir. Bu ihtiyaç hükûmetçe de takdir olunarak lüzumlu inşaat için bütçeye elli bin lira tahsisat konmuş ise de, yeni hükûmet konağının Midyat kaza merkezinde değil, evvelce köy iken görülen lüzum ve kat'î zaruret üzerine mahalle haline ifrağ edilen İstil'de inşası muvafık görülmüştür.

İstil Midyata beş kilometro mesafede harap bir köydür. Hükûmet konağının burada inşası halinde, daha birçok tesisat ve masrafa lüzum görüleceğinden başka, Midyatta senelerden beri devam eden bunca faaliyet ve bu faaliyetin

İSTİL : Genel görünüşü

semereleri heder olmuş ve Midyat tamamile mevkiinden düşmüş bulunacaktır. Midyat esasen mamur bir kasabadır. Hükûmet konağının burada inşası yeni bir umran faaliyetine vesile olacak ve kasaba az zamanda medenî bir çehre taşıyacaktır.

Hükûmet konağının İstilde inşası hususunda hissedilen lüzumu bilmiyoruz. Şayet Midyatta inşa edilmemesi takarrür etmişse, böyle bir inşaata Midyatla İstil arasındaki Babi tepesinden başlamalıdır. Babi İstil mıntakasına dahil ve umumî şoselerin kenarında, Midyatla İstile ayni mesafede, güzel bir mevkidir. Bu takdirde ne Midyat ölmüş, ne de İstil geri kalmış olacaktır. Bilâkis, burada bizzarur devam edecek resmi, hususî inşaatla her iki kasaba yakın bir atide birleşmiş ve binnetice büyük ve modern bir şehir meydana gelmiş bulunacaktır.

Alâkadarlar bu işi iyi bir tetkikten geçirirlerse memleket hesabına faydalı olur kanaatindeyiz.

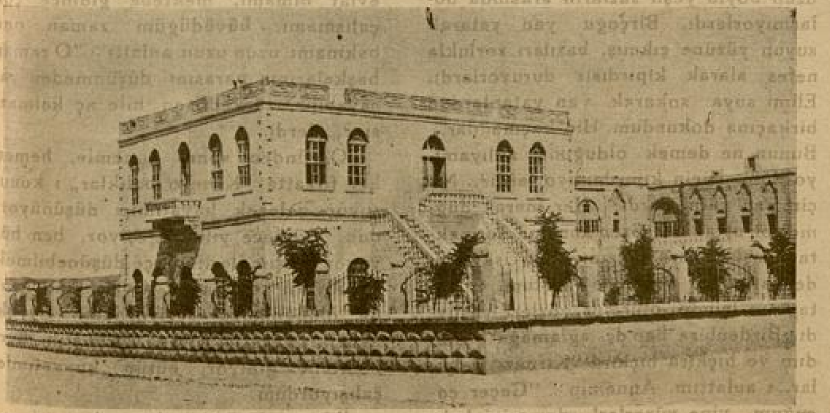
MİDYAT : Belediye dairesi ve park

KIRMIZI BALIKLAR

YAZAN:
CAHİT UÇUK

— "Kırmızı balıklar„ benim için seyrine doyamadığım bir âlemdi. Hemen hergün belki saatlerce kavanozun önünde durarak, onların yüzüşlerini, gözlerimle kovalardım... Sayılarını bilmiyordum. Yalnız dadım yirmi tane diyordu... Bazılarının kırmızı incecik tülden yelpazeler gibi kuyrukları vardı. Uzun boylu yeşil sazların aralarında, ağızlarını açıp kapıyarak, nazlı dönüşlerle yüzüyorlardı. Onları, baba, anne, çocuklar, dadılar diye büyüklüklerine göre kısımlara ayırmıştım. Baba, annenin yanından uzaklaşmıyor, çocuklar onların peşleri sıra koşuyorlar, dadıları etraflarında dönüyordu... Bazan onlara, rahat oldukları, birbirlerinden hiç ayrılmadıkları için imreniyordum...

Dadım hergün kavanoza bir toz serpiyor, o zaman daha sevinçli dönüyorlar, dolaşıyorlardı...

Bahçedeki ağaçların çiçek açtığı bir zamandı. Artık sokak üstündeki odada oturmıyorduk. Bütün bahçeyi kucaklıyan kafessiz pencerelerden, annemle beraber dışarlara bakıyorduk. Annem: "Kuşların seslerini, arıların vızıltılarını, böceklerin ötüşlerini dinle yavrum... Bak ne güzel! Bahar geldi!..„ diyodu. Bazan beraberce bahçeye çıkıyor, ağaçların altındaki çimenlerin üzerinde oturuyorduk. O zaman da karıncalarla uğraşıyorduk. Annem, onların yaşayışlarını masal olarak bana anlatıyor; ben, geniş hayalimim işlemesile, küçülerek, şeklimi değiştirerek bir karınca oluyor, onlarla beraber yem taşıyor, yuvalara girip çıkıyordum.

Ağaçların çiçekli, bahçenin kuş seslerile, böcek, arı vızıltılariyle dolu, güneşin altın gibi parlamasına rağmen, annemin büyük bir keder içinde olduğunu seziyordum. Yüzü, beyaz duvarlar kadar renksizdi. Hemen hiç gülmiyordu. Onun hali, çocuk ruhumu sarıyor, yüzüne baktıkça, boğazım gıcıklanıyor, ağlamak istiyordum..

Bir sabah gözümü açınca, camların yüzünü ıslak buldum. Yağmur yağıyor, damlalar bahçedeki büyük hamamın kubbesine çarparak ötüyordu. Bahçeye çıkamıyacağıma üzüldüm. Annem, yatağında kıpırtısız yatıyordu. Ona koşarak koynuna sokuldum. Gözlerini açmadan, dudaklarını yanağımda dolaştırdı. Sonra duvardaki zile bastı. İçeri giren dadıma:

"Fi'izin kahvaltısını yedir!„ dedi. Dadım: "Bugün sütcü gelmedi„ cevabını verdi. Annem yatağında doğrularak: "Ya!„ diyebildi.

Sonra ağlamağa başladı: "Peki Şayesteciğim. Bugün çay içirin... Ne yapalım bilmem ki...„ O zamana kadar kahvaltılarda kakaolu süt içerdim. Çay sevmezdim. Fakat niçin olduğunu bilmediğim bir ses beni söyletti:

"Anneciğim, ben çay da seviyorum„ dedi.

O gün yalnız çayla peynir yedim. Ve bu öylece devam etti... İçimdeki sıkıntıyı yağmur yağdığına, bahçeye çıkamadığıma hamlediyordum.. Evin içindeki kalabalık ta azalmıştı. Hizmetçilerin hepsi gitmişlerdi. "Neredeler?„ diye dadıma sorunca: 'Gezmeğe gittiler!„ demişti. Canım sıkılıyordu. Yağmurun sesi evin her tarafına gidiyordu. Hava soğumuştu. Çıplak bacaklarımla beraber, vücudumun içi de üşüyor gibiydi. Ne dadımın masalları, ne oyuncaklarım, hiç birşey beni oyalamıyordu.

Birdenbire aklıma "Kırmızı Balıklar„ geldi. Ağaçlar çiçek açtığından, oturma odamız bahçe üstüne geldiğindenberi, onları görmemiştim. Yaz sofasını, dar koridoru geçerek kış sofasına gittim. "Kırmızı Balıklar„ mermer masanın üstünde yoktu. Kış odasına girdim. kavanoz konsolun üzerinde duruyordu. Hemen bir iskemle çekerek konsola yaklaştırdım. Tırmanıp çıkarak kavanoza yaklaşınca, şaşkınlıktan donakaldım. "Kırmızı Balıklar„ incecik tül kuyruklarını sallıyarak, uzun boylu yeşil sazların arasında dolaşmıyorlardı. Birçoğu yan yatarak suyun yüzüne çıkmış, bazıları zorlukla nefes alarak kıpırdısız duruyorlardı. Elimi suya sokarak yan yatanlardan birkaçına dokundum. Hiç kaçmadılar... Bunun ne demek olduğunu anlıyamıyordum. Niçin kıpırdamıyorlardı?.. Niçin yan yatmışlardı? Her merak düğmesini ustalıkla çözen anneme sormaktan başka çare bulamıyarak, iskemleden atladım. Anneme koştum. O yatağının içinde oturmuş gözleri yaşlıydı. Birdenbire ben de ağlamağa başladım ve hıçkıra hıçkıra "Kırmızı Balıklar„ı anlattım. Annemin: "Geçer çocuğum, yine yüzerler!„ demesini bekliyordum. Fakat o, beni kolları arasına alarak, hiç unutamadığım şu sözleri söyledi: "Baban bizi unuttu! Biz de onları yavrum.. Zaten bizim "Kırmızı Balıklar„ dan ne farkımız var? Bir kavanoza benziyen şu dört duvarın içinde tıpkı "Kırmızı Balıklar„ gibi süs eşyasıyız. Baban canı isterse bizi bakar, yiyeceğimizi verir, istemezse unutur. Tıpkı "Kırmızı Balıklar„ gibi ölebiliriz.

Ben, baban için güzel, süslü bir Japon balığından başka birşey değilim. Görüle görüle alışılan her ev eşyaşı gibi, artık beni gözleri görmüyor ve unutuyor.„

Annem, söyledikçe yüreğimdeki üzüntü büyüyordu. Sanki yağmur evimizin içine akıyor, kafesli pencereler, geniş sofalı bir kavanoz şeklini alarak suyla doluyordu. Annem, bu sularda uzun eteklerile bir balığa benziyor, tıpkı "Kırmızı balıklar„ gibi yüzüyor, sonra birdenbire kıpırdısız kalarak, suların yüzünde yatıyordu. Başımı kaplıyan hakikattan ayırt edemediğim hayal, dişlerimi birbirine çarptırıyor, vücudumu titretiyordu.

Annemin kollarına büsbütün sokuldum. Hıçkırarak: "Senin Kırmızı balıklar gibi olmanı istemiyorum anneciğim...„ dedim. Korkuyordum. Annem de "Kırmızı balıklar„ gibi yan yatacak, bir daha kıpırdamıyacak, beni kollarına alamıyacak, öpemiyecek.. onun anne kokusunu duyamıyacağım diye korkuyordum. Bu korkumu ona söyledim: "Senin "Kırmızı balıklar„ gibi yan yatmaman için ne yapayım anneciğim?„ diye sordum. O, iyi bir evlât olmamı, mektebe gidince çok çalışmamı, büyüdüğüm zaman onu bakmamı uzun uzun anlattı: "O zaman başkalarının parasını düşünmeden yaşayabilir, terkedilsen bile aç kalmazsın?„ derdi.

O günden sonra annemle, hemen her fırsatta "Kırmızı balıklar„ı konuşuyor, gelecek hayatımızı düşünüyorduk. Böylece yıllar geçiyor, ben büyüyor, yaşım ileriledikçe düşünebilmek kabiliyetim artıyordu. Çok sıkıntı içinde olduğumuzu seziyordum. Büyük evin kış tarafını kiraya vermiştik. Ben mektebe gidiyor, bütün kuvvetimle çalışıyordum.

İki şey düşünüyordum. Annemi sıkıntıdan kurtarmak, ve kendim de ko-

casının eline bakan "Kırmızı Balıklar„ gibi, yalnız süs kadını olmamak...

Çok küçükken annemle aramızda geçen "Kırmızı Balıklar„ konuşması, hayatımın yolunda bana ışık tutan bir el olmuştu. Her zaman, Akvariyomun küçük denizinde yaşayan "Kırmızı Balıklar„ ı düşünüyordum. İnsanlar, gözlerinin oyalanması, zevki için, bu renkli, canlı şeyleri bir şişenin içinde, sularını değiştirmek, yemlemek zahmetine katlanarak bakıyorlar. Bu, işe yaramıyan güzel mahlûklar, eğer birgün ihmale uğrarsa.. küçük denizlerinde yiyecek kalmaz, suları bayatlarsa ipek kanatlarını, yelpaze gibi kuyruklarını oynatamaz olurlar. Neşeli dönüşleri, kaygan yüzüşleri durur. Vücutları yan yatar, suyun üstüne çıkarlar. Bakımsız "Kırmızı Balıklar„ yaşayamazlar. Annemin kendini onlara benzetmesine hak veriyordum. Eski kadınlar, erkeğin keyfi, gözlerinin zevki için, kafesli evlerin içine habsedilen, kavanozdaki "Kırmızı Balıklar„ gibi, başkalarının düşünmesine, bakımına muhtaç birer süsten başka birşey değildiler... Ben, bu eski kadınlara, çok sevdiğim anneme benzememek için çalışıyordum... Çocukluğumda, gençliğimin başladığından seni tanıdığım güne kadar hep bu gaye uğruna yaşadım. Annemi, sefahat alemlerinde gezerek ihmal eden babamdan, çocukluğumun mahzun geçtiği büyük evden, ve nihayet "Kırmızı Balıklar„ gibi aç kalarak ölmekten kurtardım.

Genç kız, sustu. Yüzü daha fazla sararmış, yeşil gözleri ıslak, içli bir çocuk gibi sessiz ağlıyordu:

— Seni tanıdıktan sonra hayatım, ruhum birdenbire değişti. Gençliğimin ilk ve büyük aşkına tutulmustum... Annemin, sevgisinden başka, kıymet verdiğim herşey, senin yanında manasız kalıyordu. Ve yine tıpkı annemin, onu aramıyarak ölen babamı sevdiği gibi; ihmallerine darılmıyarak, gücenmiyerek, kızmıyarak, seni çılgın gibi seviyordum...

Hasan da tıpkı Fi'iz gibi sessizce ağlıyor, ve yaşlı gözlerini ondan ayırmıyordu. Genç kızın sesi söner gibi küçülüyor, sonra yine kuvvetleniyordu:

— Son zamanlarda deli olacağımı sanıyordum. Sesini işitmeden yaşamak bana ölüm kadar zor geliyordu. Yaptığım küçük seyahat bedbahtlığımı artırmaktan başka bir şeye yaramadı... Başımın içine korkulr doluyordu. "Kırmızı balıklar„ yeniden yaşıyor, kendimi onlara benzetiyordum. Maddî unutuluş beni annem gibi sarsamazdı. Fakat ihmalin, beni mânevi şekilde öldürecekti... Bütün kuvvetimle çalışıyordum... Böyle olmakla beraber içimdeki korku büyüyor, nefes alamıyorum, yaşamıyorum sanıyordum... Ve işte böyle bir gündü. Beni arıyacağını hiç düşünmediğim bir sırada ıslığını duydum... Büyük bir sevinç bütün ruhumu kapladı. Çılgın gibi kendimi merdivenlere fırlattım. Tahtalar yeni cilâlanmıştı. Ayağım kaydı... Çektiğim acıları, hastaneyi bir duman arkasındaymış gibi hatırlıyorum. Kolumun kırıldığını anlamıştım. Bu kendime güvenişimin kırılışı oldu Hasan...

Filiz, sessiz hıçkıaıklarla sarsıla sarsla ağlıyordu:

— Asıl şimdi korkuyorum Hasan... Artık tamamiyle "Kırmızı Balıklar„ a benzedim... Belki artık çalışamıyacağım da... Çok korkuyorum Hasan...

Genç adamın yüzü, gözlerindeki yaşlara rağmen derin bir ciddiyet, inandırıcı bir kuvvet ifadesi almıştı. Eğilerek, Filizin yorgan üstünde duran alçıyla sarılı kolunun açıkta kalan, hafifce sararmış eiinin parmaklarını büyük bir şafkatle öptü:

— Beni affedeceksin Filiz... Seni, bilmiyerek. istemiyek çok incittim... Yeni hayatımız, bu üzüntüleri unutturacak... Sen hiç korkmıyacaksın... "Kırmızı Balıklar„ ı çocukluğunun bir masalı olarak unutmıyacağız. Fakat hiçbir zaman onlara benzemiyeceksin Filiz... Seni bir dakika bile ihmal etmiyeceğim... Buna inan Fi'iz ablacığım...

Filiz, sol kolunu Hasanın boynuna doladı. Başını onun göğsüne yaklaştırdı. Hıçkırıkları dininceye kadar hiç kıpırdamadı.

VI

Hasanın otomobili, Filizin evinin önünde durdu. Yağmurla ıslanan yolu, mavi bir ışıkla aydınlatan lâmbalar birdenbire söndü.

Hasan, yanında oturan karısını kolları arasına alarak, kısık, sevinçli bir sesle fısıldadı:

— Evimize geldik!..

Genç kız, aynı heyecana cevap verdi:

— Geldik!..

İçerinin çiçek kokan ılık havasına mukabil, dışarda rüzgâr korkusuzca esiyor, karanlıklara saklanan ağaçların uğultusu duyuluyordu.

— Sen titriyorsun Fi'iz...

— Korkuyorum!..

Genç adam, hayretle sordu:

— Neden korkuyorsun?..

Filiz kocasının çarpan kalbinden, birer demir çenber gibi vücudunu saran kollarının kuvvetinden, dudaklarının yüzünü yakan sıcaklığından korkuyordu. Fakat, gülümsiyerek, yavaşca mırıldandı:

— Fırtınadan!..

Hasan, karısının bu cevabı arkasına gizlenen hakikî korkusunu sezerek güldü. Onun saçlarını okşadı:

— İlkönce çiçekleri götüreyim, kapıyı açayım... Sonra gelir seni alırım...

Genç kız, sesini çıkarmadı. Onun kollarından yavaşca sıyrıldı. Hasan, makineyi kilitliyerek mütaharrik projektörün düğmesini çevirdi. Kapıyı açtı. Bir soğuk dalgası içeri hücum ederek, Filizi kucakladı. Genç kız da soğukla örperdi. İçine anî bir korku doldu. Hasanın bir daha dönmiyeceği hissine kapılmıştı. Ona doğru uzandı. Titrek ve korkan bir sesle sordu:

— Hanan ne zaman gelcen?

Genç adam, cevap vermedi. Eğilerek onu öptü. Ve hemen kapıyı örttü. Projektörü evin yoluna çevirdi. Arka kapıyı aralıyarak çiçek sepetlerini aldı. Filiz gözlerini ondan ayıramıyordu. Biraz sonra genç adam, projektörün ışık yolunda eve doğru yürüyordu. Vücudu siyah elbiseleri içinde daha ince ve uzun görünüyordu. Kumral saçları rüzgârla uçuyor, kucağındaki çiçekler sallanıyordu.

Filiz, hep ona bakıyordu. Hasan, merdivenleri çıkıp, kapının karanlığında görünmez olunca; gözlerini yumdu.

Günlerdenberi bir rüyada yaşıyor gibiydi. Hastalığında nişanlısının gösterdiği şefkat ve alâka, yüreğinin bütün üzüntülerini yıkamıştı. Hemen karar verdikleri evlenlenme hazırlığı için on beş gün kâfi gelmişti. Hazırlık günlerinde yoldan, vakitten istifade etmek için Nişantaşında teyzesinde kalmış, herşey kolay ve üzüntüsüz olmuştu.

Genç kızın yüzü, bu düşüncelerin gülümseyişile aydınlanıyordu. Fırtınanın uğultularından sızıyor gibi, arada bir kulaklarına caz sesi geliyordu.

Filiz, otomobilde olduğunu unutarak, düşünceleri, geride bıraktığı kalabalık salona uzanıyor, aynalara vuran gelin elbisesi içindeki hayaleti görür gibi oluyordu. Bütün dostlarını, arkadaşlarını; akrabalarını sessizce terkederek, beraber bir yalnızlığa kavuşmak için gizlice kaçmışlardı.

— Fi'iz!..

Genç kız, kocasının derinden gelen sesile ürperdi. Hasan, alnını cama dayamış, içeri bakıyordu.

Genç kızın saçlarını süsliyen bir sıra elmas, karanlık gökte parlayan yıldızlar gibi titreşerek kamaşıyorlardı. Başının arkasından taşan duvağı siyah buklelerini kısmen örtüyordu. Elbisesinin donuk beyazlığı ince vücudunu sıkı sıkı sarmıştı.

Hasan, camın arkasındaki müphem aydınlıklar içinde gülümsiyen karısını, ilk gençliğinin rüyalarında gördüğü uzak ele geçmez hayallerden biri sanarak, tuhaf bir ürpertiyle sarsıldı... Bu hislerin melankolisinden kurtulmak için, aceleyle kapıyı araladı:

— Seni almağa geldim Fi'iz ablacığım...

Genç kız oturduğu yerden yavaşça Hasana doğru kaydı. Ayağını basamağa uzatıyordu. Fakat iskarpini yere

— Arkası 24 üncü sayfada —

MAÇ SEYREDENLER!..

Yazan: KANDEMİR

On bin çift göz, tekmelene tekmelene hora tepen topa dikilmiş ve on bin ağız durup dinlenmeden perde perde ses veriyor.

Tribünleri, yeri, hattâ - damlara postu serenlerle - göğü dolduran muazzam bir koro heyeti ki; notası da, şefi de, heyecan kaynağı da, hepsi içi boş bir yusyuvarlak nesnedir.

Onun şu veya bu tarafa gidişi, kâh bir zelzele gibi ortalığı sarsıyor, kâh süt dökmüş kediler gibi büzülenlerin boyunlarını büküyor, kâh kahkaha, kâh feryat yağdırıyor.

Ve hikmeti Huda, bu kalabalığın öyle netameli bir anafor yerine düşmüşüm ki; iki kale taraftarlarının tam ortasındaki o gözle görülmez, elle tutulmaz çizginin göbeğinde bir kara nokta gibi duruyorum.

İşte bakın, bir taraf nasırına basılmış gibi can havliyle;

— Ammannnn!..

diye inlerken, öte taraf keyfinden kabına sığamıyor:

— Yaşşaaaa!...

diye tepiniyor.

Sağda, tam önümde, caddeden bu insan nehrine katılarak içeri girmiş oldukları anlaşılan, benden de bahtsız iki taşralıklı var. Etraflarına şaşkın şaşkın bakışarak nereye düştüklerini kestirmeye uğraşırlarken, bir ânda bir kıyamettir kopuyor:

— Gooool...

Uğultusu, yer gök gürültüsü gibi sahayı kaplarken; hemşerim arkadaşına soruyor:

— Ne oldu Mehmet?

Öteki, kalenin önünde yüzü koyun, upuzun yatan kaleciyi gösteriyor:

— Aha vuruldu işte!

— Öldü mü dersin?

— Yoo... Depreşiyo..

Gol atan taraf avaz avaz bağırıyor:

— Haydi çocuklaaaarr... Bir gol daha!..

Hemşehrim kendini tutamıyor:

— Ne biçim oyun bu... Hem vuruşuyorlar, hem de altmış altı oynar gibi, bir kol daha diyip duruyorlar.

Karşı taraftan biri daha yere yuvarlanıyor. Artık gözlerini dört açarak işin künhüne varmağa uğraşan hemşehrim, dostunu dürtüyor:

— Aha... Biri daha depreşiyor!...

Ve yerdekini kucaklayıp sahadan çıkarırlarken, hayreti birkat daha artan adamcağızın ağzı bir karış açık:

— Hele bakındı, diyor, sapır sapır dökülüyorlar.. Allahüâlem, hepsi vuruluncaya kadar sürecek bu kol...

Heyecandan yüzü de sakalı gibi ağarmış, dudakları titreyen ihtiyar, gözlüğünün altından sahayı kollarken, aşka gelerek hemşehrimin koluna yapışıyor:

— Ha... Nasıl... Nasılsın bakalım şimdi?

Hemşehrim bön bön bakınarak, elini göğsüne götürüyor, gerdanını kırıyor:

— Hamdolsun beybaba... Duacıyız... Zatinizi sormalı..

İhtityar veed içinde, oralarda bile değil..

Dakikalar geçtikçe sinirler geriliyor ve her taraftan sade ses.. ince, kalın, titrek, şen, yanık, gevrek, hazin, kısık, gür, çeşit çeşit ses yağıyor:

— Hüüüü ..

— Dayan... dansana be!..

— Eyvah... Kaçırdı..

— Bak.. Bak.. Bak..... Bakkk!...

— Koş... Uyuma... Allah aşkına koş be gözüm!

— Korner...

— Bıravooo...

— Yuuu...

— Gazoz...

— Haydiiiii...

— Güzeeeel... Vallahi çok güzel...

— Ayyyy...

— Hah... Armut gibi eline düştü..

— Dropsss...

— Favlll...

— Ammannn...

— Tüüü... Allah belânı versin!.

— Haydi hazır looop...

— Aaaaa...

— Yapma be... Yapmaaa!

— Yavaaaş...

Bir genç kız, kendinden geçmiş, dudakları gibi kızarmış yanaklarını şamarlıyor.

Bir delikanlı, gözleri yerlerinden fırlamış, yumruğunu dişliyor.

Bir anda ortalığa derin bir sessizlik çöküyor. Sanki kimse nefes almıyor, sanki kimse yaşamıyor. Canlar gözlerde toplanmış ve bütün bakışlar sahaya dikilmiş...

Orada yirmi iki kişi, bütün bu muazzam kalabalığın son kozuna atılmışlar gibi, yuvarlanarak, kayarak, zıplayarak, sıçrayarak birbirlerine giriyorlar. Ve top yarı çıplak insanlar kalabalığının tekmesinden kurtulurken, bir tekinin ayağına düşüyor ve.. İşte alabildiğine kaleye doğru akıyor.

Herkes, ayakta, ortalık çın çın ötüyor:

— Goooo...

Fakat hayır, top kafese gireceğine tepeden aşıyor ve ahenk birdenbire değişiyor:

— Yuuuu...

Merhametsiz bir kalabalık ki, çalıkuşu gibi daldan dala konuyor, şimdi;

— Yaşa!!!... diye kollarını açtığına, biran sonra:

— Tüüü... diye yumruklarını, dişlerini sıkıyor.

diya inlerken, öte taraf keyfinden kabına sığmıyor:
— Yaşaaaaa...
diye tepiniyor.

İşte bakın bir taraf nasırına basılmış gibi can havliyle:
— Amannnnn...

Yeni Romanımız:

YARALI KURT

YAZAN
RAGIP ŞEVKİ

İç âlemimizin en büyük ve en kudretlı bir hareketini tahlil eden, kadın ve erkek arasındaki daimî sevgi kaynağının esrarını çözen bir roman

YARALI KURT

BİR HAYVANLA, BİR İNSAN ARASINDAKİ FARKLARI İNCE BİR USLÛP VE ÇOK SADE, FAKAT ÇOK DERİN BİR TAHLİL İLE ANLATAN BAŞTAN BAŞA MACERA, AŞK DOLU BİR ESER;

YARALI KURT

«Efeler» ve «Dişi Örümcek» isimli çok güzel iki romanıyle Resimli Ay okuyucuları tarafından alâka ile okunan Ragıp Şevkinin en kuvvetli romanı olacaktır.

RAGIP ŞEVKİ

Bu romanı için diyor ki :

« — İnsanlar, hayvanlardan ancak cemiyet kaydları, yaşama tarzları, tefekkür kudretleriyle ayrılırlar. Fakat insan ve hayvanın birleştiği bir tek nokta vardır ki, o da hakikî ve asıl aşktır. Ben romanımda Freud'ün kurduğu aşk esasları üzerinde yürüdüm...»

Biri ayakta, kolları gerilmiş, avuçlarını ağzına siper ederek, enginlere haykırır gibi, kanter içinde bağırıyor:

— Hakeeem !.

— Türkçe bilmez ki...

— Hakeeeem !

— Anlamaz be kardeşim..

Beriki barut gibi:

— Bilmez, anlamaz. Peki gözü de mi görmez mübareğin?..

Bir düdük.. Bir daha..

— E.. Tadını kaçırıyorsun artık.

— Baylar gazoz.. buz gibi gazoz..

— Çek kondüktör. sırası değil şimdi..

Son düdük..

Şapkalar havada, paltolar havada, eller havada, ve üzerlerine atılanların kucaklarında, omuzlarında oyuncular havada.

Hemşehrim, kalabalığın ortasında, itile kakıla ilerlemeğe çabalarkan arkadaşının kulağına mırıldanıyor.

— Şu İstanbulluların mârifetine diyecek yok hani. Kavgalarını, gürültülerini bile iloğluna parayla seyrettiriyorlar.

Istıranca Eteklerinde

Yazan: *Mükerrem Kâmil Su*

№: 23

Remziye ile mi konuşacaktı?

Nasıl olur bu..

Birseni telefona çağırmak.. Bu da gülünç. İçli olmaması için en büyük fedakârlıklara katlanan yüreği, onun taze ve şen duygularını karıştırmağa hiç kıyılabilir miydi?

Yine Nesrini aradı. Hem de yana yana... Nahit te uzaklardaydı.. Çok uzak, çok sessiz bir yere çekilmiş, kendini kitaba ve büyük denemelere vermişti. İnsanlardan alâkası kesilmiş, bilginin, çalışmanın en çetin dalgalarına karışıp gitmişti.

Yine bir zamanlar onun boş yatağı ucunda inliye inliye sorduğu gibi:

"—Nerede o, o nerede, Nesrin nerede?!." diye eski soruyu tekrarladı. O, çoktan toprakların karanlığı altında eriyip gitmişti. Hayatta bıraktığı unutulmaz, eskimez bir hatıradan başka nesi kalmıştı?

Cevadın ölüm korkusuyla ve hasretle açık kalan büyümüş ölü gözleri kendisine doğru yaklaştıkça, baygınlıklar geçirmeğe başladı. Boğulurken ne olursa olsun eline geçen bir şeye sarılan bir insan şaşkınlığıyla telefona koştu:

— Allo, allo.. Bay Fuat. "Benim" Berrin.. Hemen şimdi bir otomobile atlıyarak gelebilirmisiniz?.. Sizi bekliyorum. Beraber sokağa çıkacağız.

Telefonda heyecandan boğulan bir ses bir şeyler söyledi: "Teşekkür ve saadet" kelimecikleri... Berrin bunları duyacak, anlıyacak halde değildi. Acele acele giyindi. Korkunç sarılığını örtmek için biraz yüzünü podraladı.

Genç kadın o kadar perişandı ki Fuat ne olduğunu, böyle büyük bir hızla nereye gittiklerini soramadı. O sık sık gözkapaklarını açıp kapıyor; dudaklarını ısırıyordu Titreyen parmaklarıyle çantasından çıkardığı küçük bir adresi Fuada uzattı:

— Şoföre söyleyiniz lütfen.. Bu adresi bulacağız.

Köprüyü geçtiler. Birçok dolaştıktan sonra İstanbulun loş ve dar sokaklarından birinin başında durdular. Sokak o kadar dar ve karanlıktı ki... oto ile girmenin imkânı yoktu.

Bekçi dolaşıyordu Arada bir polis düdükleri, köpek ulumaları yalnızlığın, gecenin, sessizliğin ruhunu açıyordu.

Berrin eğri büğrü taşlar üstünde sendeliyerek yürüyür; çarpan kalbinin vuruşlarını yanındaki genç adam duyacak ve ürperecek sanıyordu. Dişleri biribirine çarpıyor; sözleri güç anlaşılıyordu:

— Sizi yorduğumun farkındayım Bay Fuat.

— Rica ederim Bayan Berrin..

— Şimdi ben şu küçük eve gireceğim Nereye, kime gidiyorum. Bunu size söyliyecek halde değilim. Beni lûtfen otomobilde bekler misiniz?

Fuat, koyu karanlık ve pek derin bir sır kuyusunun içine düşer gibi olduğunu, sandı.

Berrinle o kadar az konuşmuştu ki.. onun da söylediği gibi ne ve kim olduğunu bilmiyor; onu hiç tanımıyordu. Fakat birşey sormadı.

Genç kadın viran bir kapının eşiğinden geçtikten sonra, tersyüzü geldiği yollardan otomobile doğru yürüdü.

— Burada bir hasta var mı?

Berrin bunu sorarken Cevadın ölüm haberi ile yüzyüze gelirse çıldıracağını; bu acıya, onu, son bir defa görmeden, yardımına koşmadan kaybetmeğe dayanamıyacağını hemen hissetti. Sırtı bükülmüş, kınalı saçlı bir kadın dişsiz ağzından mırıltı halinde çıkan bir sesle:

— Var, işte bu odada yatıyor! dedi. Onu arıyan, soran yoktu. Siz nerden çıktınız? Kimsiniz, şoför Cevad efendinin nesi oluyorsunuz?

Berrin, üstüne savrulan bu soru hücumundan sıyrılarak, küçük odanın kapısını itti. Şoför Cevadın eski mert yüzbaşı ile ne alâkası vardı? Acaba bir yanlışlık olmasın?!..

Şişesi çatlak ve isli küçük bir gaz lâmbasının aydınlattığı, basık tavanlı odada portatif bir asker karyolası..

Arkalıksız bir hasır iskemle.

Kirli bir tahta masa.

Üstünde sapı kırık bir desti ve bir küçük bardak..

Yer yer parçalanmış bir yorgan altında, kıpırtısız bir insan yatıyor. Buna iskelet demek daha doğru olacak. Yanakları, gözleri çukura batmış. Saçları bembeyaz. Nefes aldığı bile belli değil. Birden öksürmeğe başladı. Boğula boğula, göğsü hırlıya hırlıya öksürüyordu. Elleri kalbi üstünde doğrulmak isterken korkudan büyümüş gözlerle yüzüne bakan eski karısını gördü.

Berrin onu böyle düşkün, bu kadar bitkin göreceğini ummamıştı. Bu ne feci şeydi böyle. O temiz, tertipli, güler yüzlü, gözleri her zaman şenlikle parlıyan yüzbaşı Cevadın, bu kirli yatak içinde can veren hasta adamla ne ilgisi vardı?

Bakışıyorlardı.

Birşey söylemeden.. biribirlerini isimleri ile bile çağırmanın artık yersiz olacağını anlamaktan gelen bir sarsıntı içinde bakışıyorlardı.

Önce kendini toplıyan Berrin oldu:

— Geçmiş olsun, ne oldunuz böyle?

— Ölüyorum.

— Böyle söylemeyiniz. Ölüm o kadar kolay değildir. Hastalığınız geçince çabucak kendinizi toplarsınız.

— Ben artık bitmiş, çoktan ölmüş bir adamım..

Bu şikâyet dudaklarından hıçkırıkla ve ardından boşanan kıpkırmızı kanla çıktı.

Berrin titredi.

Bir zamanlar onu böyle görmek için sızlanmıştı. Halbuki şimdi pişman oluyor; bu gönül parçalayan isteğinden utanıyor, böyle düşündüğü için azap duyuyordu.

O, cezasını nasıl olsa o kadına tutulmakla bulmuştu. Berrin hiçbir iğrenme hissi ile sendelemeden hastaya yaklaştı. Destiden boşalttığı su ile küçük mendilini ıslatarak hastanın alnını, dudaklarının kenarını sildi. Çantasından çıkardığı kolonya ile onun zaif ellerini, terden ıslanmış şakaklarını uğuşturdu:

— Ağlayınız. Kendinizi sıkmayın. Açılırsınız.

Yaşlı kadın odaya girdi.

Hastanın, giyinişinden zengin ve kibar olduğu anlaşılan bir kadın tarafından yakınlık gördüğünü anlayınca, her zamanki dik sesinin tonunu tatlılaştırarak birşeyler söylemeğe başladı. Berrin kınalı saçlı kadını bir tarafa çekerek biraz konuştu. Eline sıkıştırdığı para, kadını sanki on yaş gençleştirmişti. Odanın içinde canlı canlı dolaşıyor ve hastaya güler yüz göstermek lüzumunu hissediyordu.

— Ben gidiyorum. Yarın erkenden yine geleceğim. Kendinizi üzmeyiniz. Çekilen herşey unutulur. Hastalık ta geçer. acı da.. Herşey bir gün gelir yoluna girer..

Cevat birşey söylemeden eski karısının, bir zamanlar yüzüstü bırakıp kaçtığı güzel Berrinin yüzüne baktı. Ne kadar değişmiş, eski penbe yüzün solgunlaşması ve şen bakışlarının acısı ona ne kadar yaraşmıştı.

Artık bu temiz, içli aile kadınına bakarken o sarışın yılanın gölgesi aralarına girmiyor, kahkahaları ruhunda çınlamıyordu.

Fakat niye yarar, niye yarar ki o başı yerde, sürüne sürüne can verirken, Berrin, erişilmez bir yüksekliğe varmış; kendisinden müebbeden uzaklaşıp gitmiştir.

Eski karısı odaya nefis bir yasemin kokusu bırakıp çıkmıştı. Hasta onun "yine geleceğim„ diyen sesini içinden tekrarladıkça çocuk gibi seviniyordu.

— Yine gelecek. Muhakkak ki yavrularımı getirecek. Ah, onları bir kerecik daha göreceğim. Onları görmeden ölürsem yanarım, çok yanarım.

Yaşlı kadın şimdi etrafında pervane gibi dolaşıyordu. Odaya büyük bir lâmba getirmiş, yorganı değiştirmiş, yere ince bir kilim sermişti.

Ve ötede Berrin, başını otomobilin loş köşesine dayamış için için ağlıyordu:

— Ne olduğumu, nereye gittiğimi ve niçin ağladığımı elbet merak ediyorsunuz Bay Fuat. Size birçok şey anlatmak isterim. Fakat şimdi elimde değil..

— Üzülmeyin Bayan Berrin.

— Sizi yorduğum, geç vakitlere kadar karanlık sokaklarda beklettiğim için affediniz beni.

— Böyle düşünmeyiniz rica ederim. Her zaman ve her türlü şartlar içinde sizi beklemeğe, arkanızdan bir esir gibi yürümeğe hazırım.

— Teşekkür ederim, çok teşekkür ederim.

— . . . .

— Ben ölmek üzere olan bir hastanın başından geliyorum. Bir hasta ki.. Eskiden bana pek yakındı; şimdiki uzaklığı nisbetinde..

— Niçin ayrıldınız yanından?

— Kalamazdım. Elimde değildi bu Bay Fuat. Biz şimdi onunla yolları ayrılmış iki insan, hattâ iki düşman vaziyetindeyiz. Lâkin kadınlık zaafı. Çağıran sesine dayanamadım gittim. Kemikleşmiş yüzüne, kanlı dudaklarına baktıkça bütün kinim eridi. Ona acıdım çok acıdım Bay Fuat!

— Ölüm herkes için, hepimiz için Bayan Berrin!

— Orası öyle. Fakat ölümün bu şekli beni çok korkuttu. Temiz bir köşede, seven gözlerin yaşarmasına baka baka ölmek başka, böyle sürünerek ölmek başka..

Beş yıl önce hastalansaydı o böyle mi olacaktı? Ah bilseniz hayat ne fena, ne korkunç bir yük.. Bu yükü kaldıramıyacak olanlar doğmamalı? Tabiatın bu zulmu niçin?

Berrin elini alnında gezdirdi. Cevadın yattığı odayı gözünün önüne getirdikçe harap oluyordu.

Otomobil Köprüyü geçtikten sonra biraz geniş nefes alabildi. Evine, çocuklarının güle oynıya dolaştıkları aydınlık odalara yaklaşmak ona anlaşılmaz bir gönül ferahlığı verdi.

Fuat, genç kadının duygularını takıldığı acı sahnelerden uzaklaştırmak istiyordu. Özdenden aldığı telgraftan bahsetti.

Berrin birkaç gündür kafasında Birsenle Özdenin hayalini biriririne karıştırıyor; ikisini de hemen hemen yekdiğerine eş bir sevgi ile düşünüyordu.

Biraz Özdenin seyahatı üzerinde konuştular.

Berrin otomobilden inerken Fuat inandıran sesile:

— Her dakika otelde emirlerinizi bekliyeceğim Bayan Berrin! dedi. Kalbim kulaklarıma bağlı telefon başında olacağım.

Berrin, söylemek istediklerini bakışlarına bırakarak genç adamı selâmladı.

Otomobil, geniş caddenin üstünde uzak bir yıldız gibi ışıldayarak, kayboldu. Berrin koşarak merdivenleri çıktı. Remziye yatmamış. Merakla kendisini bekliyordu.

— Kızım! dedi Banyoyu hemen hazırla.. Sonra da bana iyi bir çay demle pek yorgunum.

Remziye işinin başına koştu. Ve Berrin sabaha kadar divanın üstünde binbir düşünceye şekil vermeğe çalışarak uyuyamadı. Hep onu, yalnız dudaklarında kızıl bir köpükle çöken zavallı hastayı, eski günlerin sevilen, düşünülen, unutulamıyan dost erkeğini düşündü.

***

Berrin Ada vapurunda tenha bir köşeye çekildi. Cevadı sanatoryoma yerleştirmiş, doktorlarla konuşmuştu. Hastanın yakın bir dostu olduğunu söylediği için, hakikatı kendisinden saklamağa lüzum görmemişlerdi.

Cevadın ancak birkaç günlük ömrü kalmıştı.

Ciğerleri bitmiş, hastalık büyük bir hızla ilerlemişti.

Beyaz örtülü, tek yataklı temiz odada yalnız bıraktığı hasta adam, kapıdan çıkarken korka korka yüzüne bakmış:

— Bir kerecik görmek istiyorum onları diye inlemişti.

Bu yalvaran bakışlar karşısında verilmiş bir sözün değeri kalır mıydı hiç?

Başını eğerek peki demiş, onu sevindirmeği son bir insanlık borcu telâkki etmişti. Şimdi hep, çocukları nasıl göstereceğini düşünüyordu. Tunga zaten onu hiç tanımamıştı. Görünce üzerinde hiçbir tesiri olmıyacaktı. Fakat Birsen, yeni yeni ve pek güç unutabilmişti babasını. Artık tamamiyle eski şenliğini, sıhhatını ve tabii yaşayışını bulan küçük kıza bu hasta, bitkin adamı gösterip içlendirmenin manası yoktu. Muhakkak ki, zaman zaman kin duyduğunu, nefret ettiğini söylediği bu hasta babayı görür görmez üstüne kapanacak, ağlıyacak, çırpınacak ve ölümüne yas tutacaktı. Uzun yıllar ölünün bu müthiş hali gözlerinin önünden gitmiyecek, hayalinden silinmiyecekti.

Denize bakıyor, gözleri biribirini kovalıyan dalgaların üstünde dalıp dalıp gidiyordu. Nihayet aklına gelen güzel bir buluşla yüzü güldü. Çocukları sanatoryomun geniş bahçesinde bırakacak, iki kardeş dolaşıp oynarlarken babaları da pencere başında, uzaktan onları görecekti. Zaten küçükleri öpüp okşamasına, bağrına basabilmesine imkân yoktu. Bunu şimdi de tabiat istemiyordu. Sarışın kadın yok olup gitmişti. Fakat eseri ortadadır ve öldükten sonra da silinmiyecektir.

Berrin bu buluşundan memnun, artık bu işi düşünmemege karar verdi.

Eve gider gitmez Fuada telefon edecek, daha bırkaç gün buluşmalarının imkânı olamıyacağını söyliyecekti.

— Arkası var —

AVRUPANIN ALKIŞLADIĞI SANATKÂR - MUHARRİR

VEDAT ÜRFİ BENGÜ

Yabancı memleketlerin birçoğunda eserlerinin muvaffakiyeti devam eden Muharrir ve Film Direktörü, bugün Halkevinin kültürcü çatısı altında çalışmağı herşeye tercih ediyor.

Yazan : NURİ KODAMAN

Vedat Ürfinin adı hiçbirimiz için yabancı değildir. Onu uzun vakittenberi tanır ve hayatını çok yakından ve dikkatle takip etmeği çoğumuz zevk sayarız. Bilhassa son onbeş sene içinde kendisinden sık sık bahsedilen ve gazetelerle mecmuaların sütünlarında adına ve hakkında yazılara rastlanan simalardan birisi de Vedat Ürfidir.

Bu yalnız bizim için değildir. Çünkü onu yabancı memleketlerde de yakından ve iyi tanırlar. Mısırda da böyle olduğunu, Kahireye gittiğim vakit bizzat gözlerimle görmüştüm. Hükûmet Tiyatrosunda, Mısırda bulunduğum günlerde onu «Ivan-El-Hail» adlı telif bir eseri temsil edilmekteydi. Kahire Kıral Operasında o güne kadar şarklı bir muharririn eseri oynamamıştı ve bu şerefe ilk defa kavuşan da bir Türk muharriri olan Vedat Ürfi ve bir Türk muharririnin eseri olan «Ivan-el-Hail» olmuştu. Piyesi monte eden, Ramses Tiyatrosunun İtalyada büyük bir şöhret sahibi bulunan ve Mısırda sanat üstadı lakabını ihraz etmiş olan Bay Yusuf Vehbi idi. Sene ya 1928 ya 1929 sonları ve iyi hatırladığıma göre İkinciteşrinin yirmi dokuzu idi. İlk temsil gecesi eserin müellifi Vedat Ürfi memleketin en yüksek sınıflarından binlerce davetlinin bulunduğu Operada, Türkiye elçisi General Muhittinle beraber locada oturuyordu. İkinci perde kapandığı zaman «yaşa!» sesleri ile alkışlanan eser, son perde de: «yaşasın Türk muharriri ve varolsun Türkiye!» gibi cidden hararetli tezahürlere sahne oldu. O günü unutamam ve o günden sonra, yabancı memleketlerde Türk sanatını ve edebiyatını alkışlatan bu genç ve çalışkan Türke karşı duyduğum sempati çok daha fazlalaştı.

Vedat Ürfiden çok bahsedilmesindeki

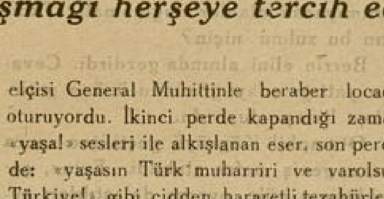

Vedat Ürfinin Filimcilik hayatından intibalar

saik, günün yirmi dört saatinin on sekiz saatini çalışmakla geçirmesi.. aynı zamanda birkaç sahada göstermiş olduğu kabiliyet ve mütevazı bir şekilde elde ettiği birçok muvaffakiyetlerdir.

Herşeyden önce Vedat Ürfiyi çok değerli bir piyes muharriri olarak kabul etmek ıstırarındayız. İlk eserini bundan yirmi sene evvel ve henüz on yedi yaşında bulunduğu sıralarda veren Vedat Ürfinin, bugün Türkiyenin hemen her sahnesinde oynanan yetmişten fazla eseri vardır. Ne yazık ki ondan enaz istifade eden Darülbedayi olmuştur. Bugünkü Şehir Tiyatrosunun henüz Darülbedayi adını taşıdığı günler - Şehir Tiyatrosunun bugünkü sanatkârları: başta Bedia, İ. Galip, Şaziye, Hüseyin Kemal, Hazım, Büyük Behzat ve arkadaşları olmak üzere - onun eserlerini oynamışlardır. Darülbedayi san'atkârlarının oynadığı eserleri arasında meselâ «Vefaen Ferağ», «Hercai» gibi komedilerini.. ve Raşit Rızanın -Bedia ve Eliza Binemecian ile beraberen kuvvetli ibdalarından birisini teşkil etmiş olan «Kızıl Gece» adlı eseri.. ve yine Raşidin oynadığı «Demirhane Müdürü» ve saire gibi piyeslerini iyi hatırlıyorum. Ne çare ki o tarihten sonra o vakitki Darülbedayi heyeti edebiyesi ile müellifler

arasında çıkan bazı anlaşmamazlıklar Vedat Ürfiyi de uzaklaştırmış ve bu, Darülbedayi dışındaki heyetlerin istifadesine ve lehine olmuştur.

1923 de Avrupaya giden Vdat Ürfinin yabancı sahnelerde oynanan eserleri çok sükse kazanmıştır. Mısıra gittiği zaman, Peygamber filmi yüzünden çok büyük ve tehlikeli maceralar geçiren film rejisörü ve muharrir, ikinci defa Mısıra gider gitmez Mısırlılar ona karşı çok büyük bir sevgi ve saygı göstermişlerdir. Vedat Ürfi, Mısır sahnelerine ilk realist telif eseri veren muharrir olmuştur. Mısırın ihtişamlı sahnelerinde oynanan piyesleri o kadar büyük bir rağbet görmüştür ki, Hükûmetin himayesinde bulunan Ramses ve Fatma Rüşti gibi büyük tiyatrolardan başka, hemen bütün büyük heyetler kendisini daimî muharrirleri olmağa zengin tekliflerle davet etmişlerdir. Bunu tabii görebiliriz, çünkü halk Vedat Ürfinin eserlerine karşı ogünedek görülmedik bir rağbet göstermiştir. Meselâ «Elgahim» adlı eseri bugün bile Mısır sahnelerinde ardı ardına aylarca oynanan ilk eserdir. «Kokayin» adlı eserine Mısır komiseri İngiliz generalı Russel Paşa, gazetelere verdiği resmî bir tebliğle alenen teşekkür etmiştir. «Bizanta», «Elfatih», «Elfagia», «Elkayzer», «Roma», «Sabiha» gibi sayısı otuzu geçen eserler Mısırda sükse kazanmış eserleri arasında sayılabilir. Mısır Matbuatı Mısır sahnelerine bu kadar verimli eserler veren Türk muharririne «Üstadımız» adını vermekle her vakit sevgisini ve takdirini izhar etmiştir. Mısırda muhtelif Film şirketleri direktörlüğünde bulunan Vedat Ürfinin, aynızamanda Mısırda ilk millî filmi vücuda getiren zat olduğunu unutamayız. Daha geçenlerde Mısırın enbüyük mecmualarından «Elsabah» Vedat Ürfinin bu hizmetlerini anan güzel bir yazı neşretmiştir ve bunu; okurken Mısırda onu gördüğüm günleri hatırladım.

Vedat Ürfinin değerli bir piyes muharriri olduğuna, yabancı memleket sahnelerindeki oynanan ve rekabet edilemeyen muvaffak eserleri kuvvetli bir delil teşkil eder. İtiraf etmeliyiz ki hiç bir Tiyatro

Vedat Ürfi, bir ulusal törende, Şehitler anıtında

Sıvasta Erkek Öğretmen okulu öğretmen ve öğrencileri arasında

muharririmiz, henüz yabancı memleketlerde eserlerinin - hem de otuz taneden fazlasının - temsil veya tercüme edildiğine şahit olmamıştır.

Vedat Ürfinin adına çok sık rastlanmasındaki saikin, birkaç sahadaki muvaffakiyetleri olduğunu işaret etmiştim: Piyes muharrirliğindeki muvaffakiyetini her fırsatta sahnedeki muvaffakiyetlerle tetviç eden ilk muharrirlerimizden birisi de Vedat Ürfidir. İbnirrefik merhum, Reşat Rıdvan, Osman Cemal gibi muharrirleri sık sık sahnede görmek nasıl halk için büyük bir zevk ve onlara karşı sevgileri arttırır bir vesile olduysa, Vedat Ürfiyi de sahnede seyretmek onun zengin hayatını dikkatla takip edenler için her zaman bir zevk olmuştur. Daha taassubun sahneyi baltalamak istediği devirlerde Tepebaşındaki müsamerelerde - hem memur olmasına rağmen - sahneye çıkan Vedat Ürfi, muhtelif filmlerde aldığı başrollarda büyük rejisörlerin takdirlerini kazanabilmiş, Kahirede alkışlanmış, Avrupada hakkında türlü türlü methiyeler yazılmış bir sanatkârdır.

Avrupa, Vedat Ürfide iki şahsiyeti alkışlamıştır. Birincisi: muhtelif büyük gazetelerde çıkan ve Avrupa gazetelerinde tefrika edilen yazılarının ve eserlerinin muharriri olan şahsiyeti, diğeri de sanattaki kabiliyetidir.

1923 senesinden sonra Avrupa gazetelerinin kolleksiyonlarını karıştırırsak bunu tebarüz etmiş görürüz. Vedat Ürfinin adı beynelmilel bir çok ansiklopedilerde göğüslerimizi kabartıyor. Paris'te «Le Miroir des Sports» da çıkan Habeşistana ait yazısı (Bu tefrika galiba mecmuanın 587 sayısında başlıyordu) diğer eserleri gibi büyük muvaffakiyetler kazanmıştır.

Vedat Ürfiye bir sahada daha rastlıyoruz. Bu da müzik sahasıdır. Çok iyi birkaç lisan bilen Vedat Ürfi, piyanoyu da ciddî bir şekilde tahsil ettiği için, birçok bestesi ve eserleri beynelmilel gramofonculuk sahasına girmiştir. Parise bazı Türk sanatkârları plâk doldurmağa geldik-

— Arkası 23 üncü sayfada —

1928 de

1934 te

1937 de

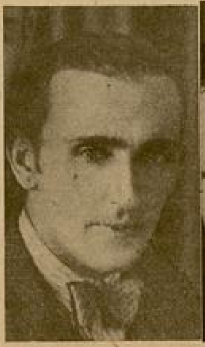

1936 da

1938 de

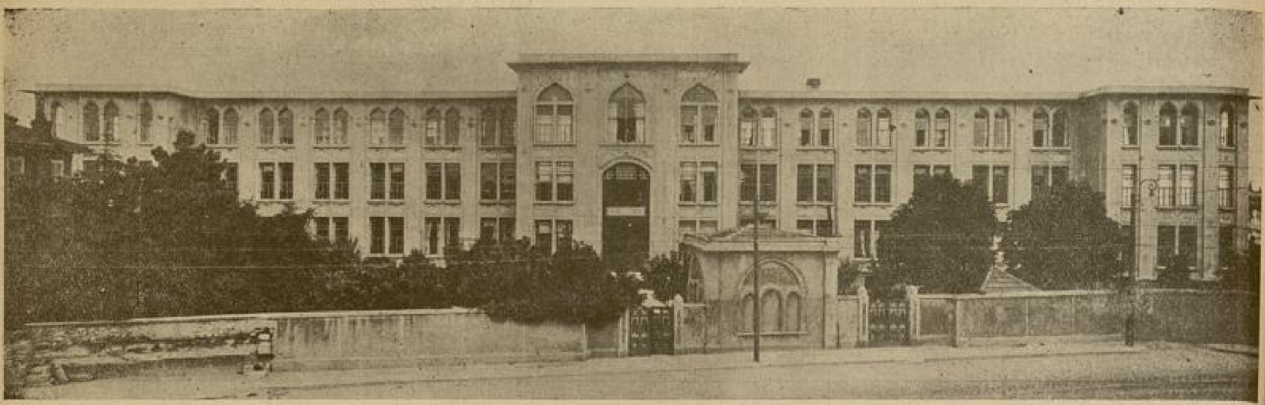

İSTANBUL KIZ ÖĞRETMEN OKULUNDA

Yazan: *M. Sever*

Mukaddes Çatı Altında

30 Haziran, İstanbul Kız Öğretmen okulu mezunlarının toplantı günüdür.

Yirmibeş yıl önce diploma alan öğretmenlerden tutunuz da; henüz bu sene çıkan genç arkadaşlara varıncaya kadar, hepsini okulun sıcak havası içinde bulursunuz..

Senelerce birbirlerini görmiyen arkadaşların, aynı duyguları yaşayarak buluşmaları ne kadar heyecanlı oluyor.

Hararetli hararetli görüşürken, birdenbire gözleri dalan, saçları vakitsiz gümüşlenmiş öğretmenin gözlerini takip etmek mümkün olsaydı:

Koridorda dolaşan on beş sene evvelki bir talebenin hayaline takılı kaldığını görürdük. Ve o genç çocuğun gözlerindeki alevin, sönmeyen ışıltılarını bu gözlerde de bulurduk. Dudaklarda sık sık tekrarlanan ve kendisini aratan birisi var. Okulun 43 senelik kâtibesi bayan Zehra.

Fakat dudaklarda sık sık tekrarlanan « Bayrn Zehra » değildir. Kâtibe hanım sözüdür. « Kâtibe hanım » artık onun adıdır. Bu muhterem simanın, evi, 43 senedir ayrılmadığı mektep, çocukları da talebedir. Herkes koşuyor. Kâtibe hanım, sık sık nemlenen gözleriyle etrafını süzüyor. İnsanın bu kadar sevilmesi ne iyi. Kâtibe hanıma gıbta etmemenin imkânı yok. Bu ne sevilişl bu ne seviliş.. muhterem insan.

Toplantı başlıyor... Saat üç. Konferans salonu, tıklım tıklım dolu. Talebeler, bu günün şerefine güzel bir müsamere hazırlamışlardır. Genç göğüslerden taşan İstiklâl marşıyle toplantı açılmıştır.

Okul direktörü Hüsnü Başol, heyecanlı bir sesle yeni mezunlara hitap ediyor:

«... İstanbul Kız Öğretmen okulu, bu gün, berrak ve ışıklı hayatının 68 inci yılını idrak ediyor. 1870 tenberi; 68 yıl, yurdun en uzak köşelerine, gönüllerinde aşılmaz, yüksek bir iman taşıyarak koşan gençliği fışkıran bu ana kaynak, taze enerjilere sahip, inkılâpçı bir kafile daha çıkarıyor. Bunlar, kültür ordusunun geniş saflarına katılıyor. Daha evvel çıkanları uğurlıyan benden evvelki müdirlerin ve öğretmen arkadaşlarımın okula, bu asil ruhu veren büyük ve şerefli hizmetlerini, büyük bir minnet ve şükranla anmayı bir vazife bilirim. 68 yıl içinde 2000 den fazla öğretmen yetiştiren Çapa...»

Ve bundan sonra da okulun uzun tarihini kısa ve kuvvetli çizgilerle canlandırıyor; yeni mezunlara, senelerce çalışmış bir mürebbinin tecrübelerile, çalışma yolunu tekrarlıyor:

«... Nesillerin dalgalı bir akışla kaydığı bu uzun yıllar içinde, Çapanın aziz çocuklarının ne geniş yaratıcı bir hissesi vardır. Onlar gönüllerinin mukaddes alevlerile, yurdun uzak, yakın binbir köşesinde, ışığa hasret çeken genç meş'aleler tutuşturarak ilerlemişler, Atatürk İnkılâbının içine girmişler ve kendilerini bu inkılâba vermişlerdir.

Genç arkadaşlarıml önünüzde yürüyenler, sizin gideceğiniz yolu çizmişler, büyük dikenlerini, engellerini kaldırmışlardır. Siz düne bakılınca, bugün temizlenmiş, ayıklanmış, aydınlık yollarda yürüyeceksiniz.

Yolunuz düz, fakat çok uzundur. Bu uzun yolda hemen kıvılcımlanmak için, getireceğiniz mukaddes alevi bekliyen, özliyen milyonlarca körpe zekâlar vardır. Bunları elinize aldığınız zaman, onlardan, yurdu, Avrupalıların hizasasına getirecek, hattâ daha ilerde tutacak, büyük ve yüksek insanlar yaratmaya çalışınız. Büyük İstiklâl harbinde kadınıyle, erkeğiyle; çoluk çocuğuyle Atamızın ardından koşan Türk, bu yüksek kabiliyetli unsurlara sahiptir. Onu siz bulacaksınız, üzerinde işliyeceksiniz... Çapanın aziz çocukları; yolunuz açık ve aydınlık olsun !.»

Direktörün alkışlarla biten sözlerinden sonra, genç mezunların adına Muallâ Derin geliyor:

«Sayın öğretmenlerim ve arkadaşlarım!..» diye söze başlayan Muallâ, senelerce kucağında feyiz aldıkları mekteplerinden yenilmez bir imanla hayata atılacaklarını coşarak anlatıyor..

Türk kızına güvenilir:

«... Biz, Türk devriminin gençleri, büyük inkılâbımızın omuzlarımıza yüklediği şerefli ve ağır mesuliyeti kavrayarak buradan ayrılıyoruz.

Yurdun en uzak köşeleri bizim için en yakınıdır. Kafalarına bilgi, ve vicdanlarına fazilet., yurda, Hakka saygı gibi kutsal değerleri, yavrularımıza verdiğimiz gün, Cümhuriyetin öğretmenleri olduğumuzu göstermiş olacağız.»

Genç bir kalbin vazife aşklarını candan anlatan Muallânın, çok takdir uyandıran sözlerinden sonra, edebiyat öğretmeni Keise İda, yeni mezunlarla muallimlik hakkında hasbıhalde bulunacağını söyleyerek, feragat ve geniş bir vazife aşkına muhtaç bir meslek olduğunu uzun uzadıya anlattı ve son söz olarak bu feragati göze almıyanların bu mesleğin eşiğinden girmemeleri icabettiğini... söyledi.

Hayatta muvaffak olmanın sırrı

Bu mezunlar gününü şereflendiren kıymetli saylâv Selim Sırrı Tarcan, hayatta muvaffak olmanın sırlarını kendi tecrübelerinden bazı parçalar naklederek anlattı. Çok güzel olan bu parçalardan birini onun ağzından dinliyelim:

«Selim Sırrı adını yaymak, tanıtmak için çok uğraştım. Muvaffak olmak için her çareye başvurdum.

Meselâ İzmirde açmak istediğim Darülirfan mektebinin damını aktarmak için, iskele yoktu. Belimdeki kayıştan kendimi makaraya bağlıyarak aktardım.

Ben İsveçten geldiğim zaman, halkın beni istikbal edeceğini sanıyordum. Çünkü, ben kendimi meşhur bir adam addediyorum. « Şehbal » e yazı yazıyordum. Demek ki tanınmış bir adam olacaktım.

İskeleye çıktığım zaman, baktım: Ne el sıkan, ne mendil sallıyan, ne de bir: «hoş geldin!» diyen var. Düşündüm: Ne yapalım. Adımı nasıl tanıtayım?. Yüzlerce, binlerce dinleyici karşısında konferans vermek: Birçok yerleri gözümden geçirdim. Hiçbir şeyi gözüm tutmadı. Küçük, hepsi de küçük geldi. En nihayet Fenerbahçe sahasını münasip gördüm. Artık, ben kahveleri dolaşıyorum. Her kahveden yüz, iki yüz iskemle topluyorum. İki bin iskemle buldum. Meraklılar soruyor:

«— Sünnet mi var; düğün mü var?. Bu kadar iskemleyi ne yapacaksın?»

«— Hayır, konferans vereceğim.»

Muayyen zaman geldi, eyvah!.. kimseler yok.. artık kapının önüne çıktım. Geleni, geçeni davet ediyordum. Yirmi kişi buldum. Yoldan çevirdim. Ve ben, o gün boş sandalyere söyledim, söyledim, durdum..

Darülfünün hatırıma geldi. O zaman darülfünun müdürü sarıklı bir hocaydı. « Buyurun Selim Sırrı bey » dedi. Ona da konferans vereceğimi söyledim. Salonları gezdim. En büyük salonu arıyordum. Ve buldum. Üç genç geldi. Müteessir oldum...

Bir müddet sonra yine darülfünun müdirinin karşısına geldim.

« Yine konferans mı vereceksiniz? » hitabile karşılaştım, bu sefer:

— Evet, dedim, fakat konferans değil, bedii zevkleri tatmin için flüt çalacağım.

Toplandılar. “Bilseniz, İskandinavyada ne güzel halk şarkıları vardır! „ diye işe başlamıştım. Flüt çaldım, alâkayı uyandırdım. Flütü bırakıp hemen konferansa başladım. Bugüne kadar 2500 defa halka hitap ettim. Halen de söyliyorum. Muvaffak olmak için çalışmak, yılmamak...»

Dinletmesini bilen hatip, gençlere bir çok öğütler verdikten sonra alkışlarla geldiği gibi yine alkışlarla çekildi.

İngilizce öğretmeni Vecihe Karamehmedin İngilizceden adapte ettiği (Zengin hala) opereti, kızlarımızın Gök Oğuz, zeybek dansları çok muvaffak oldu. Çocuklarımız, operette eşine çokaz tesadüf edilen büyük bir muvaffakiyet gösterdiler. Ve san'at kabiliyetile doğmuş kültürlü insanların, yalnız kuru istidatlarına dayanarak, yıllarca çalışanları hayrette bırakmışlardır.

Çaydan bir köşe

Gök Oğuz dansını oynayan iki kızımız

Zeybeği muvaffakiyetle oynayan kızlarımız

Eski mezunlardan, Kandilli felsfe öğretmeni Faika, kurulması teklif edilen, İstanbul Kız öğretmeni mezunları cemiyetinin nizamname projesini heyeti umumiyeye okudu.

Direktör, eski direktörlerin zamanında başlanıp, yeni tamamlanan kütüphaneyi gelenlerin ziyaret etmesini rica etti.

Güzel bir kütüphaneye tahvil edilen çini duvarlı caminin içi geziliyor.. burası, rahat rahat okunacak bir sükût köşesi.

Duvarlar, Kütahya çinilerile kaplı. İnsan kendisini rüzgârsız, serin, gölgeli bir bahçeye girdiğini duyuyor. Koyu renkli mihrap, uzak tarhların derinlere açılan bir kapısıdır. Kenarları çelenklerle süslü bir kapı ki, gülümsiyerek davet ediyor ve ruha genişlik veriyor.

Gözleri dinlendiren ağaçların yaprakları, san'atkârlarının inceliğini taşıyan ve gözleri dinlendiren çinilerdeki bu renkler ne yumuşak..

Yorgunluğu bir tortu gibi çökerten bu hulyalı sessizlik içinde, kolay okunmıyacak bir kitap yoktur.

Ders tatbikatı, elişi, dikiş, resim sergileri gezildi. Talebelerin, değerli öğretmenler elinde çok iyi yetimiş oldukları, verdikleri eserlerden anlaşılıyordu.

Bundan sonra, titiz bir itina ile hazırlanmış masaların çevresinde çaylar, neşe ile içildi.

Akşam oldu. Bu uzun yaz günü, toplantıya gelenler için çok kısa geldi.

LOKMAN HEKİMİ

Lokman Hekimin (22) inci sayısı çıktı (gençlere ve evlilere ibret dersi!), (Büyük önder Atatürkün milletimize teberruları) (Gençlerimizi harap eden uyanık iken ihtilam olmak hakkında) (Türk süvarilerinin muzafferiyetleri) (Lokman Hekimin öğütleri) (Sağlam çocuk yetiştirmek) (ayni) (Kürk mantoları nasıl saklamalı) (Sigara dumanı zehirlidir) (Bayanlar kız mı doğurmak istersiniz oğlan mı?)

(Medeniyet aleminde neler görülür) (Ayakkabları nasıl muhafaza etmeli) (Fındık sıçanları nasıl çoğalır ve öldürülür) gibi kıymetli hikâyeler vardır. Tanesi 7,5. Seneliği (100) kuruştur. Ciltlisi (125) kr. Divanyolu No. 104 Lokman Hekim

Yazan : Ömer Besim Koşalay

DÜNYA KUPASINI İTALYANLAR NASIL KAZANDILAR?

Beynelmilel Futbol Federasyonunun üçüncü defa hazırladığı «dünya kupası» futbol maçları, Fransanın muhtelif şehirlerinde yapılmış ve Pariste Colombes stadında yapılan İtalya - Macaristan maçıyle nihayete ermiştir.

Dünya kupası maçlarına mevsimin ilerlemiş olması dolayısile iştirak etmeyen İngilizler, kupayı kazanacak takımı Londraya davet ettiler.

Önümüzdeki mevsim yapılacak bu maç bize hakikî dünya şampiyonunu tanınmış olacaktır.

Dünya kupası maçlarına Almanlar, Fransızlar, İtalyanlar, İsviçreliler, Belçikalılar, Hollandalılar, Çekler, Macarlar, Romanyalılar, Kübalılar, Brezilyalılar iştirak etti.

İlk turda mağlûp olan Almanlar, Belçikalılar, Çekler, Brezilyalılar, İsviçreliler gibi şampiyonanın en kuvvetli namzeti olan milletler, müsabaka haricî kalınca bütün gözler İtalya, Macaristan arasında yapılacak maç üzerinde toplandı. Önlerine çıkan rakipleri birer birer mağlûp eden bu iki takım, tahmin edildiği gibi Colombes stadında ezelî iki rakip olarak karşı karşıya geldi..

65 bin seyircinin toplandığı bu maç daha ziyade İtalyanların süratli ve atak oyunlarıyle geçmiş, Macarların bütün gayretin rağmen maç İtalyanların büyük sayı farkıyle lehinde bitmiştir..

Coe Louisin Shmelingi öldüren yumruğu 400 bin lira kazandı

Aylardanberi bütün dünyayı meşgul eden «ağır sıklet dünya boks şampiyonluğu» davası nihayet Amerikada Yankel stadında savurulan yumruklardan sonra en kat'î bir şekilde halledildi.

Birbirlerine meydan okuyan iki boksörden biri Amerikalı Coe Louis, diğeri Alman Max Shmeling idi.

İki sene evvel yine dünya ağır sıklet sampiyonluğu için karşılaşan bu iki boksörün çarpışması, Alman boksörün sayı hesabile galibiyetle bitmişti.

Tam iki sene durup dinlenmeden, hem de maç yamak suretile çalısan Coe Louis, nihayet işi halletmek için ileri atılan Amerikanın namıdar organizatörlerinin hazırladığı müsabakayı, istenilen şartları kabul etmek suretile yapacağını bildirdi.

İki boksör arasında beş altı ay evvel Amerikada dövüşmek üzere mukavele imza edildi.

İki boksör Nevyorkta en hususî bir şekilde hazırlığa başladılar. Eski dünya şampiyonlarından zenci Jimmy Broddakın Zeneiler mahallesi olan Harlem'deki evinde hususî bir surette Jack Dampsey, Gene Tuney, Braddok gibi eski dünya şampiyonlarının büyük dikkat ve ihtimamları altında hazırlanan zenci boksör, bu maç için hakikatan tam formünde idi.

Büyük maçtan evvel Tuney, zenci boksör için «tam formündedir. Bu maçı behemmehal kazanacaktır» demişti.

Coe Louisin idmanlarını bizzat idare eden Braddok ise «Lauis ile her sabah yürüyüş yapıyoruz. Öğleden sonra ekseriya poker oynıyoruz.

Geceleri gayet rahat uyuyor.

Bu maçın, dört ravunddan evvel biteceği muhakkaktır.

Louis bu defa Shmelingi öldürecektir» demişti. Büyük gün geldi.

İngiltereden, Almanyadan, Fransadan akın akın insan Amerikanını yolunu tuttu..

Günlerce yapılan hazırlıklar Yankel stadına 80 bin seyirci topladı.

Nevyork valisi, devlet adamları, sinema yıldızları büyük ringin cıvarında yerlerini aldılar.

Maça bir kaç dakika var.

Eski dünya şampiyonlarından Jack Cohnson, Jack Dempsey, Gene Tunecy, Sharkeuy, Braddok, İngiliz şampiyonu Tommy Farr birbirlerini takibederek ringın yanında hususî yerlerine oturdular.

Burada iki boksör ringde birbirlerinin ellerini sıktılar; halka takdim edildiler, hakem iki boksöre nizamî bir dövüş yapmalarını ihtar etti.

Gongun işaretile beraber maça başladı.

Coe Louisin birinci yumruğunu tam on dokuz yumruk takip etmiş, bu müddet zarfında iki defa yere yıkılan Shmeling, ancak bir tek yumruk atabilmiş, üçüncü defa yere bir külçe halinde yıkıldığı zaman Meneceri beyaz havluyu ringe atarak boksörün dövüşemiyeceğini ilân etmişti.

Hakem her şeye rağmen onuncu sayıyı en nizamî bir şekilde saymış ve ringin bir köşesinde bekleyen Coe Louisin elini havaya kaldırarak dünya ağır sıklet şampiyonluğunu ilân etmiştir.

İki dakika, dört saniye gibi çok kısa süren ve müsabakanın ilk ravundunda biten bu dövüşteki galibiyet te «yeni bir dünya rekorudur.»

Bir milyon, iki yüz bin dolar hasılat toplıyan bu maça, yapılan zahmetler bile değmedi. Zenci boksör iki dakikalık bu maçta 400 bin lira gibi mühim bir para kazanmıştır.

Maç esnasında gözünü açmağa vakit bulamıyan Shmeling yediği yumruklardan fevkalâde müteassir olmuş, amudufıkarisinde iki kemik çatladığından maçtan sonra derhal hastaneye kaldırılmıştır. On beş gün yataktan kıpırdamaması tavsiye edilen Shmelingin boksu terkedeceği, karısına yazdığı bir mektuptan anlaşılmaktadır!..

Yugoslavya ile yapılan maçta iki taraf oyuncuları

Galatasarayın Belgrattan dönüşü ağır oldu ama!..

Galatasaray kulübü beş ay evvel İstanbula gelen «Yugoslavya» futbol kulübünün 25 inci yıldönümü münasebetiyle Belgratta yapılan büyük spor şenlikıerine iştirak etti.

Yugoslavyanın büyük, ve eski bir kulübünün yıldönümü münasebetiyle Türkiyenin ilk spor kulübü, otuz üç senelik şerefli bir mazisi olan Galatasarayı Belgrada davet edişi nazik ve iyi düşünülmüş bir harekettir.

Bizde futbolun en bozuk zamanı olan bir tarihte Galatasarayın başarmağa mecbur kaldığı bu iadei ziyaret, gönlümüzün arzu ettiği kadar güzel ve parlak bir şekilde neticelendiyse de; sporun cihanın her yerinde, her milletin başına zaman zaman çorap ören cilvesi neticesi Galatasarayın mağlûbiyetiyle bitmiş olması, üzülecek bir hareket olmuştur.

İlk bakışda insanın aklına gelmiyor değil.. Galatasaray fena bir mevsimde bozuk bir halde bu seyahati yapmamalıydı, suali geliyorsa da, evvelce verilmiş bir sözün geriye alınmıyacağını da sportmence düşünecek olursak, bu seyahati zaruri görmek icap ediyor.

Galatasaray bugün İstanbul lik maçlarından ve bilâhare Millî Küme oyunlarından hayli yorgun çıkmış olduğunu hesap ettiği için, dost kulüplerden birkaç oyuncu ile takımını takviye ederek Belgrada gitmek üzre elinden gelen bütün teşebbüsleri yapmadı değil..

Fena tesadüfler, ötedenberi Galatasarayın sırtına yapışmış olan [talihsizlikler, bu eski kulübün yakasından ayrılmadı.

Yorgun ve bitkin kadrosıyle evvelce vermiş olduğu sözü yerine getirmek mecburiyetinde kalan Galatasaray kulübü, makûs talihini bu vesile ile de denemeğe kalktı.

Netice malûm.. Belgratta üç maç yapmış olan Galatasaray bütün maçları oldukça ağır bir şekilde mağlûbiyetle bitirdi.

Büyük ümitlerle seyahata çıkıp ta bir tek galibiyet elde edemeden dönen takım yalnız Galatasaray değildir.

El elden elbette üstündür.

Daha az zaman evvel uzun boylu ve oldukça ciddî hazırlıklar yaparak «Dünya kupası» maçlarına giden Çekler, Polonyalılar, Belçikalılar, İsviçreliler, Almanlar ve Romanyalılar bütün ümitleri içlerinde.. arkalarına baka baka memleketlerinin yollarını tutmadılar mı?.

Biz Millî takımın da daha geçen sene Belgratta yaptığı biri millî, biri temsilî iki maçtan sonra memlekete nasıl döndüğünü de biliyoruz.

Sporda yenmek, yenilmek hesapta olduğunu bildiğimiz içindir ki burada tekrar ediyoruz.

El elden üstündür!..

Fenerbahçenin yıldönümü münasebetile

Fenerbahçe spor kulübü, otuzuncu yıldönümünü pek parlak bir şekilde idrak etti.

1938 1939 mevsimindeki Millî Küme maçında fena bir tesadüf olarak müsabaka harici kalan Fenerbahçe, birçoklarının tahmin ettiği gibi köşesinde kendi kendine harap olacağı zannedildiyse de, bu eski kulübümüzün çizmiş olduğu proğram üzerinde yürümekte olduğu bu yıldönümü vesilesiyle pek açık bir şekilde dosta da düşmana da anlatılmış oldu.

Coe Louis - Shemeling maç başlarken el sıkıyorlar...

Millî Küme maçlarının devam ettiği uzun bir tarihte, ismi gazetelerde spor sütunlarına geçmiyen Fenerbahçeyi unutuldu zannedenler, yıldönümü günü Kadıköydeki stadın onbini aşan coşkun bir kalabalık önünde nasıl ayakta olduğunu ve bundan sonra da öylece dimdik ayakta durabileceğini görmemiş iseler, etrafa şöylece bir kulak kabartsınlar.. herhalde tatmin edilmiş olacaklardır.

Kulübünün spor kaynağını en esaslı temeller üzerine kurmuş olan Fenerbahçe, atletleriyle, denizcileriyle, tenisci ve futbolcularıyle memlekette ciddî bir varlık olduğunu bir kere daha isbata imkân bulduğu içindir ki takdire şayandır.

Biz Fenerbahçeyi bugün dünden daha kuvvetli, daha verimli, hattâ daha ateş bulduk.

Ona öldü diyenlere, sadece yanılıyorsunuz diyeceğiz!..

İskrimde ne haldeyiz:

Bundan evvelki yazılarımda iskrimimizin 1936 olimpiyatlarına kadar olan vaziyeti anlatmıştım. Şimdi olimpiyatlardan sonraki ve hali hazır iskrimimiz hakkında malûmat vereceğim.

Olimpiyatlarda yapılan müsabakalarda ilk seçmelerde Yugoslavları yenerek Ameriklılara karşı düşdük. İkinci oyunda Amerikalılara yenildik. Fakat bundan evvel galibiyetimiz olduğu için ve kardi finala geçebilmemiz için İsviçrelilerle çarpışmamız icabediyordu. Onlarla da oynadık ve İsviçrelileri de mağlûp ettik. Kardı finalda bir dalavere ile yine Amerikalılara düştük. Uzun münakaşa ve itirazlardan sonra biz Amerikalılara karşı maç yapmadık ve hükmen mağlûp sayılpık.

Neticenin belli olabilmesi için bir millet ile daha çarpışmak icabediyordu. Karşımıza bir olimpiyat evvel dünya üçüncüsü olmuş olan Polonyalılar çıktı. Bunlara; uzun çekişmeden sonra 7-9 gibi gayet cüz'i bir farkla mağlûp olup İngiltere, Fransa, Belçika ve Avusturyayı kuvvetli ekipler meyanında biz de tasfiyeye uğradık.

Olimpiyattan sonra Ruslarla çarpışmak üzere Rusyaya gidildi. Orada yapılan bütün müsabakalarda biri berabere, diğerleri tamamen ezici bir galibiyetle nihayet buldu.

Bu muvaffakiyetler tevali ettikten sonra memleketimize dönüşte, sanki kış gelince kabuğuna kapanmış böcek gibi, biz de kabuğumuza girdik ve geçen seneye kadar çıkamadık.

1937 senesi sonlarında Beyoğlu Halkevi bizim vaziyetimizi gözönünde bulundurarak bu sporun tekrar ve muntazam bir surette canlanmasını temin için, eski arkadaşlardan bir ikisini çağırarak konuştu ve iskrim sporunu canlandırmağa bir takım imkânlar aradı. Bu müşfik himayeyi gören iskrimciler derhal dört el ile işe sarılarak bu nezih sporun tekrar faaliyete başlamasına çalıştılar.

Yine Halkevi tarafından eski muallim angaje edilerek muntazaman idmanlara başlandı. Bu hareket derhal kendini gösterdi ve bir ay zarfında 7 kişiden mürekkep sporcular (15) i kız ve (42) isi erkek olmak üzerü ve memleketimizde emsaline tesadüf edilemiyen geniş bir kadro ile çalışılmağa devam edildi.

Fakat bir mahzur vardı. O da muallim, imkânsızlık yüzünden ancak bir gün gelebiliyordu. O gün de herkes ile lâyıkiyle meşgul olamıyordu.

İskrimcilerin büyük bir hevesle çalışmasını takip eden Halkevi, sporcularının vereceği randmanı müşahede edebilmek için, müsabakalar tertip etti. Üç haftada biten bu müsabakalar neticesinde iskrimcilerin kudret ve kuvvetlerini tesbit etti.

Bunu takiben ajanlık tarafından 24-4-1938 günü İstanbul şampiyonası başladı ve seri halinde devam etti.

Doğrusu sevinilecek bir vaziyet. Ben şahsım itibariyle 8 senedir bu sporla meşgul oluyorum. Topu topu olimpiyatlara kadar (6 müsabaka yaptıp. Bu (6) müsabaka da İstanbul ve Türkiye birinciliklerine inhisar eder.

Görülüyor ki bu seneden itibaren iskrim sporu sistemli ve proğramlı bir şekilde tatbik edilmeğe başlanmıştır.

Dileğimiz bu vaziyetin bozulmaması ve daha şumullü inkişafı ile Balkan müsabakalarının teminidir.

Hülâsa iskrimciler alâka, teşvik, dahilî ve haricî müsabaka istiyorlar. Sırası gelecek olursa iskrimcilerimizin vaziyetleri hakkında da birkaç satır yazmak istiyorum.

Millî İskrimci Cihat Tığın

No. 8

Bu akşam büsbütün değişmiş, ona kendisini beğendirmek isteyen, bunu dilenen bir hâl almıştı; fakat, Klod'un kalbinde senelerce gizli yaşamış olan bu aşk ihtiyarladıkca yokolmuş, yavaş yavaş hırçın ve acı bir hatıra olarak kalmıştı. Bunun için Klod:

— Oh ne iyi.. serbestim.. kurtuldum.. artık onu sevmiyorum!.. diye düşünerek Gladise baktı.

— Kızınız Mari - Terez'i görmek istiyorum.

Birazdan gelecek.

— Kaç yaşında oldu?

— Bana onun yaşını sormayınız Klod.. bunu unutmağa çalışıyorum.

Bunları söylerken elleri titreyordu. Bunun farkında olunca ellerini, birbirinin içinde vahşicesine sıktı:

— Kızınızla aranız iyi mi?

— Tabii... Yavrucuğum pek sevimlidir. Bugünkü deli gençlik yanında onda tecrübeli ve ihtiyatkâr bir hal var. Bana karşı nasıl muamele ettiğini tasavvur edemezsiniz. Her balodan evvel beni görür, elbise'erim ve elmaslarım hakkında fikir yürütür. Ciddi surette benimle münakaşa eder.

Klod soğuk bir sesle:

— Size annelik ediyor!.. dedi.

Gladis, ağır bir hareketle omuz silkti:

— Benimle alay ediyorsunuz; fakat bu böyledir. Hakikaten onun beni sevişinde biraz anne hissi vardır. Birgün, bilmiyorum nasıl bir sebeple, söylediği şu sözleri gözlerime yaş getirmişti: «Zavallı anneciğim; siz hayatı tanımıyorsunuz.»

— Evet çok tuhaf...

Tekrar sustular. Nihayet Gladis yeniden söze başladı:

— Sizi görmekle pek mesudum Klod... Ya siz? Bir zaman niçin benden kaçmak istiyordunuz?

— Ne korkulacak kadınsınız Gladis!

— Niçin?

— Birşeyi keşfetmekle iktifa edemiyor, Her zaman öğrenmek istiyorsunuz.

— Yirmi sene bunu sormamıştım.

— Hakikati öğrenmekle sukutuhayale uğrayacaksınız. Bir zamanlar sizin için çıldırdığımı itiraf etmemi istiyorsanız, bu doğrudur; fakat bugün hâlâ size âşık olduğumu söylememi istiyorsanız, hayır. Artık bitti. Ne yapalım, dünyada ebedî hiç birşey yoktur.

Gladis, kalbinde müthiş bir acı duyarken, dudakları gülümseyerek sordu.

— Doğru mu söyliyorsunuz?

— Hâlâ güzelsiniz Gladis, fakat size bakınca sizi tanıyamıyorum artık. Başkaları için şüphesiz ki hâlâ güzel ve çekici bir kadınsınız; fakat benim için siz, eskiden sevdiğim kadının bir gölgesinden başka birşey değilsiniz. Çok şükür sizden kurtuldum artık.. sizi sevmiyorum.., Vaktile, bir haziran gecesi, Londrada, beyaz esvabıyle balkonda duran bir genç kızı sevmiştim. . O gece benimle çok alay etmişti o...

— Biraz alay etmişti. fakat bugün siz intikam alıyorsunuz.

— Hayır, onu bile yapamıyorum.

— Hainsiniz.

— Pekaz.

Susarak yüz yüze baktılar. Gladis yanağını eline dayadı:

— Bana darılmışsınız Klod. Size, hayatımda, kendi tahmininizden çok daha büyük bir rol oynadığınızı söylersem memnun olur musunuz? Size hiçbir zaman âşık olmamıştım; fakat sizi hiçbir vakit de unutmıyacağım. O vakit görgüsüz bir çocuktum. Bana kudretimi ilk defa siz tanıttınız. Bana darıldınız, fakat siz bilmeden benim hayatımı zehirlemiştiniz. Ondan sonra hiçbir zaman, o akşamki sarhoşluğa benziyen gururumu bulamadım.. Hiçbir zaman öyle bir zevk duymadım. Asıl ben size darılmalıyım.

Klod bir hareket yaptı:

— Eğleniyor musunuz?

Gladis hain ve hilekâr bir heyecanla gülerek cevap verdi.

— Bütün bunlar geçmiş günler... Şimdi beni dinleyiniz... O uzak zamanlarda beni öpmek istemiş ve buna cesaret edememiştiniz. şimdi beni öpünüz ve bütün bunlar unutulsun, affedilsin.

— Hayır... Sizi öpmek ne kadar tatlı olursa olsunu onda, okadar zaman istediğim busesin tadını bulamıyacağım.

İki düşman gibi bakıştılar. Sonra Gladis yüzünü çevirdi, acı, boğuk bir kahkaha ile güldü.

— Mari Terezi görmek istemiştiniz.

— Evet, rica ederim ona haber gönderin.

Zile basarak kızını çağıttı ve o gelinceye kadar hiç birşey söylemeden hareketsiz durdu. Yüzü sakindi fakat vakit vakıt dişlerini sıkıyordu.

Mari Terezle Klod konuşuyorlar ve o da bazan onlara cevap verirken kendi sesinin tatlı ve ağır ahengini, bir yabancının sesi gibi duyuyordu.

Kendi kendisine:

— Azap çekiyorum; fakat azap çekmesini istemiyor, bunu bilmiyorum.. dedi.

VII

Klod gittikten sonra Gladis, uzaklaşan tekerlek seslerini dinliyerek balkona çıktı. Gece sıcaktı. Denizin kokusu oraya kadar geliyordu. Gladis oturarak başını ılık taşların üzerine dayadı.

Mari Terez annesinin arkasından gelmişti. Ona bakarak susuyordu. Nihayet sordu:

— Işığını yakabilir miyim anne?

Gladis başını arkaya doğru sallıyarak:

— Hayır kızım, dedi. Haydi sen yatmağa git... Ben çok yorgunum.

— Anneciğim burada kalmama izin ver... Seni hiç görmüyorum...

— Biliyorum... Çok fena bir annen var zavallı yavrum. Vaif, ihmalci bir ana. Fakat bir müddet sonra ihtiyarlıyacağım ve bir korkuluğa benziyeceğim. O zaman sen güzelleşeceksin. Dansetmek sırası sana gelecek ve ben seni ateşin başında bekliyeceğim. Seni beklemekten başka, seni seyretmekten başka bir zevkim olmıyacak. O zaman sana: «Bu akşam çok eğlendin mi kızım?» diye soracağım Yahut ta o zaman suratsız ihtiyar bir kadın olacağım için: «Balo nasıl sevilir? Aşk nasıl sevilir? Hayat nasıl sevilir?» diyeceğim.

Tatlı sesinde yorgun ve ahenksiz bir gülüş vardı:

— Mari Terez, yalvarırım sana Bana söz ver; beni ihtiyar, cidden ihtiyar gördüğün gün uykumda beni öldüreceksin.

Kızının elini tutmuş, başını bu elin üzerine dayamış, düşünüyordu:

« Kâşki ben de Lili gibi yalnız sevmekle iktifa edebilseydim! Henüz sevecek yaştayım fakat bu beni doyurmuyor, ben sevilmek istiyorum. Birisi beni kolları arasına alsın, bir çocuk gibi sıkarak beni sevsin, okşasın; ben ona sığınarak kendimi müsterih hissedeyim. »

Ve birdenbire kızına sordu:

— Beni seviyor musun Mari Terez?

— Evet anne... Fakat sizin ihtiyarlamaktan korkmamanız lâzım. Siz benim için çok gençsiniz. Bana öyle geliyor ki siz ak saçlı, yüzü buruşuk bir ana olsanız, sizinle daha serbest konuşabilecektim.

Gladis gözlerini kapamıştı.

— Konuşma kızım.. Hiçbir şey isitmek istemiyorum.. Hayatı unutmak, uyumak istiyorum. Ah, kâşki ben de senin gibi üzüntüsüz, kedersiz bir küçük çocuk olsaydım!

Mari Terez gülümsiyerek elini annesinin saçları üstüne koydu:

— Asıl küçük kız sizsiniz anne, ben de olgun bir kadın... Size bunu çok defa söylemiştim amma bana inanmıyorsunuz. Ben sizi, sizin beni tanıdığınızdan daha iyi tanıyorum. Benim annem olduğunuza emin misiniz? Küçükken ben buna inanmazdım. Belki de böyle düşünmek daha doğrudur. Sizinle iki kızkardeş, iki arkadaş gibi aşktan, sevdadan bahsedebiliriz.

Gladis yavaşça:

— Aşktan.. sevdadan, diye tekrar etti.

— Kimbilir sizi ne kadar çok seven oldu değil mi?

Gladis birdenbire yerinden kalktı:

— Hava soğudu, haydi içeri girelim.

— Soğudu mu? Ortalıkta bir yaprak bile kımıldamıyor.

— Ben üşüyorum.

Titriyerek çıplak kollarını ellerile sıkıyordu.

— Sen de burada durma; yatmağa git. Bu ince elbise ile hastalanırsın.

— Hayır anne, üşümüyorum.

— Geç oldu... Haydi yatmağa git.

— Uykum yok.

İkisi de Gladisin odasına girdiler. Gladis aynanın iki tarafındaki lâmbaları yakarak kendisine baktı. Arkasında kızı da onun aynadaki aksine bakıyor ve yalnız o, annesinin yüzünde, yaşlılığın getirdiği çizgilerin yorgun ve acı manayı görüyordu.

Gladis kızının kendisine bakmasına sinirlenmişti:

« Niçin bana böyle bakıyor? Niçin beni takip ediyor» diye düşündü:

Mari Terez birdenbire karar vermiş gibi konuşmağa başlamıştı:

— Anne.. sizinle konuşmak istiyorum.

— Öyle mi? Söyle yavrum.

— Ben nişanlandım.

Gladis yavaşça:

— Ya.. öyle mi? dedi.

Yüzünün makyajını çıkarmakla meşguldü. Alnını ve şakaklarını ağır ağır uğuşturan uzun parmakları yavaşça titredi ve büyüyen gözlerinin kenarında durdu. Öne doğru eğilerek ümitsiz gözlerle aynaya baktı. Karşısında yabancı bir kadın görüyor gibiydi:

— Güzel Gladis Eysanak.. Güzel Gladis Eysanak kızını evlendirecek..

Vahşi.. maddî bir acı göğsüne saplandı Bir söz söylemeden dudaklarını sıkaaak aynaya bakıyordu. Halâ güzeldi.. Bütün bunlar onun güzel ve şayanı arzu olmasına mani değildi; fakat o yalnız güzellik istemiyordu. Ona gençlik lâzımdı. Bulutsuz, katî ve muzaffer bir gençlik... «Başka birşey beni tatmin edemiyor. Ben ne yapayım, elimde değil.. Kanaatkâr olamıyorum.»

Kalbinden alaycı bir ses yükseliyor gibiydi: «Kanaatkâr olamıyor musun? Alışırsın yavrum.. bundan sonra eğlencelerde kızının arkasından gitmeği, o, güzelliği ve gençliğile parlarken.. bir köşede kalmayı öğrenirsin..»

— Arkası var —

VEDAT ÜRFİ BENGÜ

— Başı 17 inci sayfada —

İleri zaman onlara solo piyano ile refakat eden Vedat Ürfinin Türk müziğine koyduğu armoni İstanbulda birçok yüksek müzisyenlerimizin ayrıca takdirini kazanmıştır.

* * *

Bana bugün bütün bunları yazdıran şey, dün Samsunun kültürcü bir yerinde rastladığım mütevazi bir tanıdık oldu. Onu hemen tanıdım. Bu, yıllardanberi çok iyi tanıdığımız Vedat Ürfinin ta kendisi idi. Mısırın ihtişam âlemlerinden, Parisin göz kamaştırıcı muhitlerinden, Amerikalardan ayrılıp ta Karadenizin bu mütevazi köşesine çekilen Veda Ürfi, hiç değişmemişti. Mısırda iken de yine bu tavazuu vardı. Samsunda bulunmasının hikmetini kavrayamamıştım.

— Dinlenmek için mi, Üstat? dedim.

— Hayır.. dedi; hafif bir gülümseme ile... çalışmak için.

İzah etti. Halkevlerinin kültür sahasında yurduna faideli olmak için Vedat Ürfi, Samsunda bir müddet kalmak teklifini memnuniyetle kabul etmiştir.

— Bir aydır Samsundayım.. dedi... Fındık propaganda filmi işinin tesbiti için bundan önce Giresunda idim. Bir seneden fazla bir zamandır da Gaziantepte. Görüyorsunuz ya, uzun yıllar Avrupada geçen hayatım bana aziz yurdumu o kadar özletmişti ki oraya kolay kolay dönemedim ve yurdumda kültürel çalışmalara bir zaman tahsis etmeği en büyük saadet bildim. Gaziantepte Halkevi Yönetim kurulu âzası ve Gösterit Şubesi Başkanı olarak bulundum. Derleme komisyonunda çalıştım. Gaziantep Belediyesinin büyük tarihini yazdım. Orada vazifemi yaptığıma ve Halkevinde sanat işlerinde yalnız başlarına rejisörlük yapacak değerli elemanlar yetiştiğine kanaat getirdikten sonra ayrıldım. Gaziantebin filmini de bitirdim. Bugün Gaziantep, iki filme malik bulunmaktadır.

İyi bir muharrir, Avrupada çalışmış bir rejişör, bir sahne adamı. Yorulmaz bir insan.. Bir müzisyen... Ve bütün bunların yanında ihtimal müfrit bir tevazu ve nezaket. Bir Halkevinin çalışanlar ailesi için ne iyi bulunmaz bir eleman.

Vedat Ürfinin bir müddet için yurtta kültürel işlerine varlığını tahsis etmesi ve Avrupaya dönmemesi bana derin bir haz verdi. İtiraf edelim ki bugüne kadar onun ateşli çalışmalarından en az istifade eden yine bizler olmuşuzdur. O, Avrupa matbuatının alkışladığı insanın kendisi değilmiş gibi, mütevazı edasını muhafaza ediyor. Hayatı bunca muvaffakiyetlerle dolu bir meslektaşı içimizde yakından tanımayanlar varsa bunu ben, biraz da bu ifrata kaçan tevazua ve uzak durmasına yükleyeceğim. Vedat, yalnızlığı ve tenhalığı tercih ediyor gibi. Sormaktan kendimi alamadım:

— İhtişamlı zevklerle dolu büyük şehirleri aramıyor musunuz, üstat?..

Baktı. Sigarasını yaktı ve:

— Dostum.. dedi... Ben böyle zevkli ihtişam diye birşey tanımıyorum. En büyük zevk çalışmak değil midir ve çalışmak için de her yer birdir. Hele anayurdun herhangi bir köşesinde... Bu, zevklerin en büyüğüdür.

KIRMIZI BALIKLAR

— *Başı 11 inci sayfada* —

değmeğe vakit bulamadı. Genç adamın kolları, birden onu kucaklamış, dışarı almıştı.

— Kolunu incitmekten korkuyorum.

Filiz, cevap vermedi. Henüz sarılı olan kolunu, usulca Hasanın omuzuna bıraktı. Ve sıcak göğsüne başını sakladı.

Hasan, kollarında taşıdığı, titreyen ılık vücudün ağırlığını duymadan, projöktürün kapıya kadar uzanan ışık yolunda, koşar gibi yürüyordu. Rüzgâr, onları beraberce uçurmak ister gibi, vücutlerine çarpıyor, Hasan rüzgârın kuvvetini hissetmiyor, sarsılmadan yürüyordu. Yalnız, genç kızın elbisesinin etekleri, duvağının beyaz köpükleri titreşe titreşe savruluyordu.

Filiz, merdivenleri çıktıklarını anladı. Sonra birdenbire fırtınanın sert çarpışları kesildi. Vücudunü okşayıcı bir ha.a sardı. Titremesi, dinecek yerde artmıştı. Fırtınanın sağır uğultularile kuşanan küçük evin, çiçek kokan ılık havası içinde, Hasanla yalnız kalmak, ona sevinçli bir korku veriyor.. iliklerine kadar ürpertiyordu.

Hasanın vücudunu saran kolları yavaşca çözülerek, onu, yumuşak divanın üstüne bıraktı. Filiz, kocasının biraz uzaklaştığını, ve bir elektrik düğmesinin çevrilirken çıkardığı sesi duydu. Halâ titriyor, bir uçuruma bakacakmış gibi tatlı bir baş dönmesiyle gözlerini açamıyordu.

Hasanın sol tarafına oturduğunu görüyor gibi hissetti. Genç adamın kolu belini sararak, onu kendine çekti. Filiz yumuşak yastıklardan ayrılarak, kocasının sağlam göğsüne sokuldu. Hep bir rüya gördüğünü sanıyor, bu tesirin doyulmaz zevkinden ayrılmaktan ürküyordu.

Kulağını, sıcak, kalın, fakat hafifce titreyen bir ses okşadı:

— Fi'iz ablacığım uyuyor mu?..

Genç kız, gülümsedi, mırıldandı:

— Hayır! Rüya görüyor!..

Hasanın kolu belini acıtarak sıktı:

— Aç gözlerini Fi'iz!..

Genç kız, sevgili kalın erkek sesinin sıcak ahenginde gizli, yalvarışla emredişin karışmasındaki kudreti, bütün ruhunda duyardı. Yine o hisle uzun kirpikleri ağır ağır kalktı.

Hasanın kahverengi gözlerini, derinliklerinde kaynayan sevgiyi, şefkati, bağlılığı gördü. Başını kocasına yaklaştırarak, dudaklarıyle onun yüzünü okşadı.

Sonra gözlerini çeken mavimsi aydınlığa doğru döndü. Ve bir hayret ve sevinç nidası kopardı:

— Ah ne güzel!.. Bunu ne zaman yaptırdın Hasan?..

Genç adam, cevap vermiyor, onun saçlarını, yanaklarını öpüyordu.

Filiz, büfenin arkasındaki duvara gömülerek yerleştirilen akvaryomun, gizli ışıklarla parlıyan sihirli küçük denizine gözlerini kaptırmıştı. Mavi sularında uzun boylu yeşil sazlar titreşiyor, aralarında tülden kuyruklarını sallıyan "Kırmızı Balıklar,, yüzüyordu.

Genç kız, çocukluğunun bazan uzaklarda kalan, bazan yakınlaşan en güzel hatırasını, evinin bir köşesinde yaratan kocasına, yüreğinde sonsuz bir minnet duyarak, mırıldandı :

— Burası " Kırmızı Balıklar ,, cenneti!..

Sonra, titreyen yumuşak sesiyle ilâve etti :

— Bunu nasıl düşündün Hasan?..

Hasan, karanlık salona dökülen esrarlı aydınlıkta olduğundan daha süzgün görünen Filizin yüzüne, baygın saadet zerrelerinin titreştiği iri yeşil gözlerine baktı. Kimsenin duymasından korkar gibi, yavaşça fısıldadı :

— Sen düşündürdün!.. Çocukluğunu, "Kırmızı Balıklar,,ın masalını anlattığın gece gözlerimden... kırık, titrek ve çocuklaşmış sesin kulaklarımdan hiç gitmiyecek... İçinde çocukluğunu yaşadığın beyaz kafesli, arkası orman gibi bahçeli büyük evi gezmiş, dolaşmış gibi biliyorum... ve öyle sanıyorum ki, o zamanları ben de seninle beraber yaşamışım... "Kırmızı Balıklar,,ın masalı, nasıl senin yoluna ışık tutmuş, gayene doğru ilerletmişse; benim de son mühim tereddütlerimi, acizlerimi kırdı... Daha çocukken düşünerek kendini yetiştirmenin ve tekâmüle varışının karşısında; yine gayesizliğimi, boşluklara doğru akmak isteyen arzularımın manasızlığını bir kere daha anladım... Ve bir kere daha senin büyüklüğünün yanında küçüldüm... Artık hiçbir kuvvet beni, senin yolundan ayıramaz Fı'iz... Sende erkeğe eş olan kadının kusursuz tipini buldum...

Hasan, hep o y: vaş sesle anlatıyordu :

— Ruhunun sevgi ve şefkat dolu kaynağı, zaaflarımı boğdu... Bana, yuva sevgisini aşıladın... Bir gaye için çalışmak zevkini öğrettin Fi'iz!..

Genç kız ögle, zrinin buğu perdesi arkasından "Kırmızı balıklar„ cennetini görüyor, kalbinin sesi, kulaklarının uğultusu içinde, sonsuz bir zevkle eri yerek, kocasını dinliyordu.

— "Kırmızı balıklar„ masalını, çocuklarımıza anlatacağız... Onların tıpkı sana, ve senin kurtardığın bana benzemelerini istiyorum... Benim fikrimdesin değil mi?..

Filiz, onu tasdik ederek başını eğdi. Hasan, devam etti :

— Bu "Kırmızı balıklar„ bize hiç yük olmadan yaşıyacaklar... Suları elektrikle otomotikman değişecek... Yemleri yine öyle muayyen zamanlarda serpilecek... Görüyorsun ya Fi'iz, artık çocukluğunun "Kırmızı balıklar„ını düşünerek kendini üzmiyeceksin... Onların susuz ve yemsiz kalarak yan yatmalarına imkân yok... Onlar kendi cennetlerinde, biz kendi dünyamızın pürüzsüz saadeti içinde yaşayacağız... Ölünceye kadar...

Filiz, derin bir soluk alarak bıraktı. Akvaryomun küçücük denizinin mavi sularında tül kuyruklarını sallıyarak dolaşan "Kırmızı balıklar„ a, odanın esrarlı aydınlığında görünen yuvasının dört bir yanına uzun uzun baktı. Orada, geçen kederli ve yalnız günlerin hatıraları silinmiş, geniş ve ışıklı saadetinin nurları içinde eriyerek kaybolmuştu.

Gülen bir sesle fısıldadı :

— Ben artık sana dargın değilim Hasan!...

— Hiç darılmıyacaksın da!

Genç kız, birân durdu. Kocasının yüzüne yarı aralık gözlerile, rüyada gülen bir çocuk gibi baktı. Sonra onun kollarından yavaşça sıyrıldı. Hasan, şefkatle onu süzüyordu. Genz kız, kolundaki sargıyı çözüyordu.

— Ne yapıyorsun Fi'iz?..

Hasanın sesi telâşlıydı. Filiz, cevap vermedi. İşine devam etti. Kolu sargılardan kurtulup çıplak kalınca; süzgün yeşil gözlerile Hasana baktı. O, hayret içindeydi :

— Bu nasıl şey Fi'iz ablacığım?.. Kolun iyileşmiş!..

— Sen de bana darılma Hasan... Doktor bir hafta evvel sargıları açmıştı. Fakat ben yeniden sardım... İyileştiğini söylersem, seni birdaha bulamıyacağım, kaybedeceğim diye korkuyor......

Sözü dudaklarında yarım kaldı.

Hasanın sıcak ve neşeli sesini işitti:

— Şimdi benden korkabilirsin!...

Genç adam, onu incitmekten çekinmiyerek, kolları arasına aldı. Filiz, kocasının bir çocuk soluğu kadar güzel kokan nefeslerinin ateşini yüzünde hissetti. Birden Hasanın kolları, onu oturduğu yerden kaldırdı.

Fi'iz, kendini bulutlara kadar yükselmiş hissediyordu. Gözleri uçurumlara bakmaktan ürker gibi kapandı. Kalbi çılgın vuruşlarla göğsünü döğüyor, o garip baş dönmesini yeniden duyuyordu. Bir fısıltıyla sordu :

— Hasan nereye gidiyoruz?..

Hasanın sesi derinlerden geliyormuş gibi uzak bir ahenkle cevap verdi :

— Kendi dünyamıza!..

Genç kız, tuhaf bir korku içinde, kollarını onun boynuna doladı.

Yaşadıkları yılları, kederleri, sevinçleri, herşeyi arkada bırakarak; hayatlarının baharını, yazını, sonbaharını, kışını geçirecekleri beraberliğin dünyasında kavuşmak için... " Kırmızı Balıklar,, cennetinden ayrıldılar.

S O N

No. 83 *YARIM AY* BİLMECE KUPONU No. 83

Resimli Ay Matbaası Türk Limitet Şirketi

En nefis ve mutena baskı işlerini, en ucuz fiyatlarla ve en kısa bir zamanda yapar.

Ticarethanelerin ihtiyacı olan : Mektup kâğıdı, zarf, fa'ura, senet, poliça, reklâm kartları, hertürlü defter ve cetveller, ambalaj kâğıtları...

Resmî ve hususî müesseselerin : Tab ettirdikleri broşür, kitap, mecmua, albüm, aksiyon kâğıdı, katalog, prospektüs, acenda vesaire...

Gazete — mecmua — kitap — afiş — takvim — muhtıra gibi hertürlü baskı işlerinizde daima (RESİMLİ AY MATBAASI) nı tercih ediniz.

Bilmece No. 83

(Yarım Ay) bu sayısında sayın okuyucularına yepyeni tarzda bir bilmece vermektedir.

Şu gördüğünüz resme bakarak neyi kastettiğimizi bulacaksınız. Sizi tenvir için yalnız şu kadar söyleyelim ki bu şeklin, günün en mühim hâdiseleriyle pek yakından bir alâkası vardır.

ARMAĞANLARIMIZ :

1 - 3 üncüye : Büyük birer şişe (Altınçiçek) kolonyası; 4 - 10 uncuya : Birer tüp (İstanbulin) diş macunu; 11 - 20 inciye : Birer paket (Altınçiçek) traş bıçağı; 21 - 50 inciye : Yirmibeşer kuruşluk birer kitap; 51 - 100 üncüye : Onbeşer kuruşluk birer kitap.

81 inci sayıdaki bilmecemizden kazananlar :

Bir kostümlük keten kadın kumaşı: İstanbul - Çapa Hayriye sokak No. 18 de bayan Saime kızı Hatice Togay.

Beyaz faniládan pantalonluk kumaş: İstanbul - İstinye Kızılcabahçe sokak No. 79 evde bay Rıfat Beler.

Birer çift beyaz keten ayakkabı : İstanbul - Pendik 1 inci ilk okulda Şişli Terakki lisesi kampında Avni Refi. İstanbul - Kasımpaşada fırın sokağında kırtasiyeci Mehmet Sadık kızı Nadire Somer. İstanbul - Cağaloğlu No. 334 de emekli konsolos Enver evinde Şazıment Canveren.

75 Kuruşluk birer kitap : Akşehir Kurra oğlu Osman Küçük. İstanbul piyade atıştan No. 93 Salim Kılıç. İzmir Karşıyaka istasyon caddesi No. 33 Cemal İlmi. Ankara D. D. yolları hasılât dairesi istatistik kaleminde Şahab Dinler. İstanbul Erkek lisesi daktilosu Saibe Ertuğbay. İstanbul Maltepe piyade atış okulu SV. Teğmen S. Şecaattin. İstanbul İhsaniye Çit sokak No. 35 de Maide Özalp. İstanbul Karagümrük Atikali Nureddin. İzmit Tecim ve Endüstri odasında Nebahat Sunay. Zonguldak E. K. İ. inşaat kâtibi Hasan Turanlı. Denizli topçu yarbay Mahmut Kınay kızı Sevgi Kınay. Ankara Leblebici mahallesi Ucar sokak No. 2 de Şemseddin Yastumanoğlu. İstanbul Taksim mezarlık sokak Gabellon apartman No. 9 da Metin Bahtıgür. Erzurum Vakıflar müdürü oğlu Nihad Aksoy. İzmir Suluhan Yerli Mallar Pazarı Kemal Ergin.

25 Kuruşluk birer kitap : İstanbul Kuleli Süel lisesi 9 - 2 de No. 215 Lütfü Okay. İstanbul Gümrük başmüdürlüğü tahkikat servisinde Nilüfer Gökdağ. İzmir Alsancak 1438 inci sokak No. 10 - A Hatice Yazıcıoğlu. İstanbul Kuzguncuk Bostan sokak No. 1 Sedat Ürergil. Ankara Maliye vekâleti muntazam borçlar umum müdürlüğü memurlarından Mahmut Öztekin. İstanbul Gümrük muhafaza başmüdürlüğü memurlarından Nedim Duru. Yozgat Sıhhiye müdürü oğlu İ. Geçer. Ankara Y. Z. E. Ziraat fakültesi No. 650 Fikret Silistire. İstanbul Vefa erkek lisesi sınıf 5 - A No. 117 Aytekin Tüzünataç. İstanbul Kadıköy Altıyolağzı No. 147 Erol Göksel. Adana Sıtma enstitüsü kâtibi M. Arif Savaş kızı Nevin Savaş. İstanbul Üsküdar Divitçiler caddesi No. 16 Ali Ferhan Oğuzkan. İstanbul Cerrahpaşa Ahmet kâhya cami sokak No. 5 İsmet Yavuz. İstanbul Samatya tramvay caddesi No. 310 Ferhunde. İstanbul Kadıköy Yeldeğirmeni karakol caddesi No. 108 Kemal Somay. Ankara Fen Sanat umum müdürlüğü Poligonda Sadık Eren Yakacıklı. Mersin belediye bahçesi civarı sokak No. 119 ev No. 10 Mefharet. Samsun Ihlamur sokak No. 6 da Çiğdem Varol. Ankara Işıklar caddesi Necatibey mektebi yanında No. 14 de Melih Atalan. İstanbul Erenköy kız lisesi No. 345 Lâmia Sevim. Ankara As. Fb. Sn. St. No. 84 Durgut Okbilek. Edremit İş Bankası F. Gürelik. Ankara Keçiören ilk okul öğretmeni bayan Naile evinde İrfan Tümer. Adana simsar bay Hilmi muhasibi malûl tayyareci Enver Şenler. İstanbul Göztepe istasyon caddesi No. 22 Zerrin Soydam. Artvin Tüccar Keleşzade Cafer vasıtasiyle Niyazi Gökbelen. Tekirdağ hükûmet meydanı No. 9 Melek Sayar. Sinop kükûmet doktoru Esat Erol kızı Faika Erol. Niğde Sakarya ilk okulu öğretmeni Selma Şevki. Erzurum vilâyeti mektupçusu kızı Leman Soydaş. Zile tahrirat kâtibi eşi R. Soydan. Konya köprübaşı karakol caddesi No. 66 Kâzım Akyollu. Sivrihisar muhasebei hususiye tahsildarı Ahmet kızı Melâhat Baykut. Kayseri tayyare fabrikasında başusta Ahmet Tibet. Antalya Ziraat bankasında Muallâ Okan. Ankara Y. Z. E. No. 666 Naime Göksel. Ankara Anafartalar Dr. Hamdi oğlu Erol Alagün. Ankara Nafıa vekâleti zat işleri memurlarından Edip Kutluk kızı Güner Kutluk. İstantanbul Yıldız teknik okulu sınıf III No. 998 Selâhi Karaman.

10 Kuruşluk birer kitap : İstanbul Göztepe istasyonunda Süleyman Erol. Bursa Yeşil sağlık caddesi No. 33 Zafer Taran. Hadımköy Ağ. Mt. Bl. Bş. Çvş. Ersü. İstanbul Erenköy orta sokak No. 26 S. Ülker. Samsun belediye elektrik ve su işletme idaresi kâtip ve mutemedi Nurullah Sertkaynak. Ankara Cebeci Cumhur Başkanlığı filârmonik orkestrası Cemal Oğuztaş. Ankara Cebeci Tanyeli sokak No. 27 de İrfan Pilevne.

ON SENE

GENÇLEŞTİM

Bundan böyle ihtiyar donuk bir hal alan teni, temiz ve genç bir hala sokup beyazlaştırmak çok kolay bir iş. Sonunda fen, ten ve cildi iyiçe besleyen maddeyi de keşfedip ortaya çıkardı. Bu madde uğuşturularak tene sürülnce mesamat tamamile açılıp serbest kalıyor. Çizgi ve buruşukluklar bertaraf oluyor, bazı cilde arız olan siyahımsı noktalar yokoluyor· Bu temizleyici ve besliyeci madde yalnız: yeni "TOKALON„ kreminde vardır.

Bu maddede, harikulâde bir kuvvet bulunduğu için, en çirkin yüzler bile az zamanda genç ve güzel bir hal alıyorlar.

"TOKALON„ kreminin "pembe„ renkli olanını gece yatmadan önce kullanınız. Uykunuzda derinizi tazelendirir. Sabahları ise "TOKALON„ kreminin "beyaz„ renkde olanını kullanınız. Tene bir beyazlık, bir serinlik verir.

Beyaz "TOKALON„ üzerine sürülen podra bütün gün kuvetini muhafaza eder. Teniniz, cildiniz nekadar fena olursa olsun " TOKALON „ kremini kullanmağa başladıktan sonra elde edeceğiniz neticeyi sevinçle karşılayacaksınız. "TOKALON„ ile hiç ummadığınız bir netice elde edeceğinize emin olabilirsiniz.